

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kogukonnaharidus ja huvitegevus

Triin Pappel

VIIMSI MUUSIKALITEATRI ARENG AASTATEL 1999-2024

Lõputöö

Juhendaja: Külli Salumäe, MA, huvihariduse õppejõud

Viljandi 2025

Resümee

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on anda ülevaade Viimsi Muusikaliteatri arenguloost aastatel 1999 – 2024 ning välja selgitada, kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate endi kogukonnatunnet.

Uurimuses kasutasin kvalitatiivset uurimismetoodikat ning eesmärgipärast valimit. Andmekogumismeetodiks oli poolstruktureeritud intervjuu, mille küsimustele vastasid seitse praeguse muusikaliteatri trupi liiget ning neli isikut, kes on olnud trupiga seotud teatri algusaastatel, kuid on tänaseks osalemisest loobunud.

Tulemustena selgus, et harrastusteatri tuleb pidevalt kohaneda muutustega, leida uusi võimalusi teatri rahastamiseks, vajadusel aktiivselt kaasata uusi trupiliikmeid ning tagada trupi jätkusuutlikus. Kogukonnateater saab olla tõhus vahend erinevate põlvkondade vaheliste sidemete loomisel ning kogukondliku ühtsustunde tugevdamisel.

Võtmesõnad: Muusikaliteater, harrastusteater, kogukonnateater, rakendusteater

Abstract

The aim of this thesis is to provide an overview of the development of the Viimsi Musical Theatre from 1999 to 2024 and to find out how participation in the Viimsi Musical Theatre has influenced the participants' own sense of community.

In the study, I used a qualitative research methodology and purposive sampling. The data collection method was a semi-structured interview.

Questions were answered by seven members of the current musical theatre troupe and four individuals who have been associated with the troupe in the early years, but have now given up participating.

The results revealed that amateur theatre must constantly adapt to changes, find new opportunities for financing the theatre, actively involve new troupe members if necessary and ensure the sustainability of the troupe.

Community theatre can be an effective tool for creating connections between different generations and strengthening a sense of community unity.

Keywords: Musical theatre, amateur theatre, community theatre, applied theatre

SISUKORD

Resümee	2
Abstract.....	2
Sissejuhatus	4
1.Kogukonnateater ja rakendusteater, eesmärgid ja väljakutsed	5
1.1 Kogukonnateater	5
1.2 Kogukonnateatri ja harrastusteatri väljakutsed	8
1.3 Kogukonnateatri ajaloo säilitamise olulisus	9
2. Viimsi Muusikaliteatri ajalugu	9
2.1 Muusikali žanr ja muusikaliteatri kujunemine	10
2.1.1 Muusikali põhikomponendid	11
2.2 Viimsi Muusikaliteater	12
2.2.1 Viimsi Muusikaliteatri lavastajad.....	13
2.3 Viimsi Muusikaliteatri loominguiline tiim 2025. aastal.....	17
2.4 Viimsi Muusikaliteatri tähtsus Viimsi Valla kultuurielus.....	18
3. Viimsi Muusikaliteatri osalejate uuring.....	20
3.1 Metoodika	20
4.Tulemused	22
4.1 Viimsi Muusikaliteatri muutused ja arengud 25. aasta jooksul	22
4.2 Viimsi Muusikaliteatri väljakutsed	25
4.3 Viimsi Muusikaliteatris osalejate kogukonnatunde muutumine	27
4.4 Viimsi Muusikaliteatri tähendus osalejate jaoks	28
5.Arutelu	31
Kasutatud materjalid.....	33
LISAD	37
Lisa 1. Viimsi Muusikaliteatri sümboolika	37
Lisa 3. Intervjuukava	46
Lisa 4. Koodipuu.....	48

Sissejuhatus

Viimsi Muusikaliteater on kogukondlik teater, mis on tegutsenud alates 1999. aastast ning 2024. aasta sügisel täitus teatril juba 25. tegutsemisaasta. Mina kuulsin teatrist esimest korda siis, kui 2007. aastal Rünno Karna lavastatuna toonases Viimsi Harrastusteatris jõudis lavale Cy Colemani muusikal „Barnum“ (Taal, 2008). Toonases lavastuses osales tantsijana ka minu õde.

Kogukonnateater on osaluslik ja sotsiaalselt suunatud teatrivorm, mille keskmes on kohaliku kogukonna aktiivne kaasamine mitte üksnes pealtvaatajatena, vaid ka esinejate ja lugude kaasloojatena (Prentki & Preston, 2009). Selle eesmärk on lisaks esteetilisele väljendusele ka sotsiaalne mõju, toetamaks inimeste kaasamist, teadmiste jagamist ja ühiskondlike teemade käsitlemist (Cohen-Cruz, 2005).

Eestis hakkas huvi kogukonnateatri vastu kasvama pärast 1990. aastate iseseisvuse taastamist, mil kultuurielu muutus mitmekesisemaks ning üha enam hakati hindama kaasavat ning kogukonna vajadustest lähtuvat kultuuritegevust (Eesti Rahvakultuuri Keskus, 2023).

Viimsi Muusikaliteater on 25. tegutsemisaasta jooksul lavale toonud kokku 31 muusikali ning nende lavale toomisega on olnud kokku seotud umbes 200 inimest. Praeguse Viimsi Muusikaliteatri trupi suurus on ligikaudu 30 inimest. Viimsi Muusikaliteatri pere koguneb proovideks igal pühapäeval Viimsi Huvikeskuse saalis. Kuna Viimsi Muusikaliteater on harrastusteater ehk siis tegutsetakse pigem õhinapõhiselt, tuleb erinevaid väljakutseid ja takistusi ette omajagu.

Siiani ei ole keegi teatri ajalugu kroonikaks koondanud, kuid leian, et see on nii pikalt tegutseva teatri puhul oluline. Sain kasutada projektijuhi Kalle Ermi enda jaoks kirja pandud meenutusi teatri kujunemisest, ajaloost, tegutsemisest ja lavastustest ning käesolevas töös on neid tutvustatud Viimsi Muusikaliteatrit puudutavas peatükis.

Käesoleva lõputöö eesmärgiks on anda ülevaade Viimsi Muusikaliteatri arenguloost aastatel 1999 – 2024 ning välja selgitada, kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate endi kogukonnatunnet. Eesmärgist lähtuvalt püstitasin järgnevad uurimisküsimused:

1. Kuidas on Viimsi Muusikaliteater muutunud ja arenenud 25.aasta jooksul?
2. Millised on olnud teatri väljakutsed?

3. Kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate enda kogukonnatunnet?
4. Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?

Töö esimeses peatükis annan ülevaate kogukonnateatrist, selle olemusest ning väljakutsetest. Teises peatükis annan ülevaate muusikali olemusest, selle põhikomponentidest ning Viimsi Muusikaliteatri tähtsusest Viimsi Valla kultuurielus, kolmandas peatükis annan ülevaate uurimuse metoodikast ning neljandas peatükis annan ülevaate tulemustest. Viimasena toon välja kokkuvõtva arutelu.

1.Kogukonnateater ja rakendusteater, eesmärgid ja väljakutsed

Antud peatükis tutvustan kogukonnateatri mõistet, eesmäärke ja väljakutseid ning selgitan selle ajaloo säilitamise olulisust.

1.1 Kogukonnateater

Kogukonnateater on üks rakendusteatri hõlmavamaid praktikaid (Pesti, 2012).

Rakendusteater on katustermin, hõlmates endas erinevaid teatripraktikaid, mis lähtuvad hariduslikest, poliitilistest, samuti isiklikest eesmärkidest, olles oma olemuselt uurimuslikud ja mille keskmes on vaatajad ja tegijad oma lugudega. (Eesti Teatri Agentuur)

Erinevate rakendusteatri vormide ühiseks eesmärgiks võib lugeda seda, et teater tegutseb kogukonna jaoks, püüdes seejuures midagi muuta osalejate suhtluses või suhtluses ühiskonnaga, olles vahendiks tähelepanu pööramisel varjus olevatele probleemidele ja lugudele (Pesti, 2012, lk 87).

Kogukonnateatri keskmes on kohaliku kogukonna aktiivne kaasamine lavastusprotsessi mitte ainult vaatajana, vaid ka kaasesinejana. Läbi kogukondliku teatri saab pakkuda erinevaid võimalusi inimestele, kes ei ole kutselised näitlejad, lavastajad ega teised teatriga seonduvad inimesed (Prentki & Preston). Kogukondlikkus on kogukonnateatri defineerimise alus: tegeletakse konkreetse paikkonna või inimgrupiga ning temaatika kajastab kohaliku kogukonna jaoks olulisi teemasid (Pesti, 2018). See loob sideme lavastuse ja publiku vahel, muutes selle kogukonnakesksemaks.

Piret Jaaks toob oma doktoritöös “Kirjutada inimesi: kogukondade uurimine ja dokumentaalteatri loomise vahendid dramaturgi töös” (2022) välja neli punkti, millest

kogukonnateater lähtub. Nendeks on: 1) laval on tavaliselt harrastajad, kuid kui on soov kaasata näiteks professionaalne lavastaja, tuleb ta ise kogukonna juurde, 2) lavastused käsitlevad kogukonna jaoks olulisi teemasid, 3) loominguline protsess on sageli avatud, kaasav ning kogukonnal on võimalus osaleda loo valmimisel, proovides ja esituses, 4) teatri eesmärk on tekitada kogukonnas dialoogi ja tugevdada kogukonnatunnet.

Rakendusteatri eri vormid arenesid välja pärast teist maailmasõda, mil inimeste huvi sotsiaalteaduste vastu kasvas. Mõte, et sotsiaalsete muutuste huvides võiks rakendada teatrit, pärineb saksa teoreetikult, näitekirjanikult ja lavastajalt Bertolt Brechtilt (1898-1956), keda peetakse rakendusteatri loojaks. Brecht töötas välja oma õpetusteatri teooriad juba 1920. aastatel, kuid 1933. aastal katkestas võimule pääsenud natsionalistlik režiim nende arengud ning tema ideed jõudsid laiemalt avalikkuse ette alles 1950. aastatel. (Pesti, 2012)

Kogukonnateatri juured peituvad 1930. aastatel USA-s loodud töötajate enda töölisteatri, mis oli inspireeritud 1917. aasta Vene Revolutsiooni järgsetest osaluskunsti sündmustest ning mõjutatud 1920.-1930. aastate majanduskriisist. Toonased etendused olid lihtsad, arhetüüpsete karakteritega ja liigutava kujundusega. Cohen-Cruzi (2005) järgi loodi tänapäevase kogukonnateatri põhi 1950. aastal. Pesti (2012, lk 30) lisab, et 1950.-60. aastail vaadeldi kogukonda kui ideaali, mille poole sooviti püüelda.

Eesti harrastusteatri algsed juured ulatuvad väidetavalt aastasse 1884, mil Kuusalu kihelkonnas Haras mängiti küünlapäeval esimest korda eesti keelde tõlgitud ja mugandatud saksa kirjaniku näidendit "*Kosja kaup*". (Lenk & Veetamm) Kohaliku rahvakultuuri arengus toimus oluline hetk 1892. aastal, mil Kuusalu kihelkonnas asutati kohaliku muusika- ja kultuurielu edendamiseks Kuusalu muusikaselts. Just selle seltsi tegevuse kaudu hakati piirkonnas regulaarselt korraldama näitemängude õppimist ja etendamist. Muusikaseltsist kujunes rahvakultuuri keskus, kus põimuvad ühine harrastustegevus, teater ja muusika, pakkudes kogukonnale kultuurilist elamust ja eneseväljendust ning võimalust olla osa lavastustest.

Seltsi kaudu sai võimalikuks kohaliku kultuuri sihipärasem arendamine, mis andis tõe kogukonnateatri kui nähtuse kujunemisele. (Lenk & Veetamm) Kuusalu muusikaseltsi näitlejad olid kohalikud elanikud, kes polnud professionaalsed näitlejad. Need varased algatused olid omal moel vastuseks rahvusliku ärkamise ajastu vaimule, kus eestlaste eneseteadvus ja kultuuriline identiteet olid tõusuteel. Teater kui kollektiivne kunstivorm võimaldas kogukonnal iseennast peegeldada ja oma lugusid laval nähtavaks teha – juba toona ilmnemised tunnused, mida me tänapäeval nimetame rakendusteatriks või kogukonnateatriks.

Loonurm (2017) toob oma arvustuses välja vaataja ootuse tänapäeva teatrile, milleks

on soov kogeda midagi enam kui pelgalt vaatamäng. Tahetakse kogeda ehedaid emotsioone, tunda end osana protsessist ning minna teatrist ära tundega, et midagi on justkui läbi elatud. VAT Teater, Von Krahli Teater ja kunagine NO99 tõid lavale mitmeid eksperimentaalseid lavastusi, kuhu oli sisse põimitud erinevaid kogukonnateatrile omaseid tunnuseid. Nende seas ka “Ühtne Eesti suurkogu”, mis keskendus ühiskonna valukohtadele ja probleemidele, tekitades sellega kogukondades mitmepäevaseid arutelusid oluliste teemade üle (Vaarik, 2020). Selline ühiskonna kaasamine ja arutelude algatamine on samuti üks oluline funktsioon teatris – teater ei ole pelgalt meelelahutus, vaid ka ühiskondlik dialoog ning enesepeegeldus. Lisaks toob teater kokku eri vanuse, tausta ja kogemusega inimesed, mis omakorda tugevdab ühiskonna sidusust.

Olulise näitena võib välja tuua ka 2010. aastal üheksa väiketeatri poolt loodud Sihtasutuse Vaba Lava, mille eesmärgiks oli leevendada väiketeatrite ja vabakutseliste esinemispaikade ja prooviruumide puudust. Sihtasutuse loomine tähistas olulist struktuurset sammu kogukonnateatri suunas: loodi platvorm, mis toetab väike- ja vabakutselisi teatreid ning loob ruumi mitmekesisele teatriloomele. Vaba Laval on vaid väike administratiivne ja tehniline tiim. Iga kahe aasta järel vahetuv rahvusvaheline kuraator toob kaasa uusi värskeid vaatenurki, hoides seeläbi ära rutiinsuse. (Vaba Lava)

Liia Kanemägi vaates hõlmab rakendusteater katusterminina endas poliitilistest ja/või hariduslikest eesmärkidest lähtuvaid teatrivorme, nagu näiteks foorumteater, kogukonnateater või luguteater, mille keskmes on just osalejad oma enda lugudega. 2021. aasta 5.juunil Vaba Lava Narva teatrikeskuses esietendunud lavastus “Minu Narva” on vaadeldav kogukonnateatrina: üles astusid eri vanuses elanikud, jutustades lugusid, kuidas nad seal üles on kasvanud ning millised on nende meelispaigad. (Kaugema, 2021)

Lisaks sellele on kogukonnateatri arengut, kogukondliku teatrikuultuuri tugevdamist ja osalejate professionaalsuse kasvu Eestis toetanud mitmed organisatsioonid. Ühe näitena võib välja tuua Eesti Harrastusteatrite Liidu (EHL), kes korraldab festivale, koolitusi ja mentorprogramme. Eesti Harrastusteatrite Liidu kodulehel seisab, et nende missioon on “vaimseid väärtusi hindava kasutada oskava inimese kujunemisele kaasa aitamine etenduskunstide kaudu ning tema loomingulise ja tegusa elamiseviisi toetamine.”

Käesolevas töös kasutan Pesti (2018) kogukonnateatri definitsiooni - Kogukondlikkus on kogukonnateatri defineerimise alus: tegeletakse konkreetse paikkonna või inimgrupiga ning temaatika kajastab kohaliku kogukonna jaoks olulisi teemasid.

1.2 Kogukonnateatri ja harrastusteatri väljakutsed

Harrastusteatrid sõltuvad suuresti kohaliku omavalitsuse ja Eesti Kultuurkapitali projektipõhistest toetustest. Aastatel 2024 – 27 tuleb neil hakkama saada varasemast ligi 10% väiksema riigitoetuste summaga. Eesti Harrastusteatri Liidu juht Kristiina Oomer tõdeb, et aktiivselt tegutsevaid truppe on jäänud vähemaks, osad teatrid on oma tegevuse koroonakriisi tagajärjel sootuks lõpetanud ning seda, milliseid kärpeid eelarves veel tuleb teha, on praegu raske prognoosida. (Mikomägi, 2024)

Eesti kultuuri rahastamine on olnud pikaajaline probleem, mis on viimastel aastatel teravnenud. Uudistes kajastatakse sageli nii eelarve kui ka kultuuritöötajate palkade kärpimist. (Teatriliit, 2024)

Kultuurivaldkonna esindajad tõstasid avaliku arutelu vajaduse kultuureelarve protsentuaalse mahu üle riigieelarves. Nad rõhutasid, et kultuur pole vaid rahvusliku identiteedi kandja, vaid ka Eesti riikluse alusväärtus, mis vajab säilitamiseks ja arenguks jätkusuutlikku rahastamist. (Sirp, 2024)

Loonurm (2018) on välja toonud, et kui Tallinna Ülikoolis näitejuhtimise õpe lõppes, jäi valdkond justkui soiku ning järelkasvu ei olnud kuskilt tulemas. Harrastusteatrid aga kurdavad juba aastaid lavastajate puuduse üle ning Eestis puudub süsteemne harrastusteatri juhtide koolitus. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia avas 2011.aastal Avatud Ülikooli raames harrastusteatrijuhi õppekava, mis varasemalt oli üks osa teatrikunsti õppeprogrammist, kuid kuna see kaotati ära, tundub, et see oligi ajutine lahendus.

Eestis on täna tegutsevaid harrastusteatreid umbes 200, kuid suuremal osal lavastajatest puudub erialane haridus (Mikomägi, 2024). Kuna harrastusteatris puudub tavaliselt professionaalne meeskond, tuleb lavastajal tihti täita teisigi rolle, näiteks hoolitseda trupi kostüümide eest.

Palmiste (2020) toob välja, et harrastusteatrit külastab sageli vähe inimesi, sest vajalik reklaam ei jõua õigeaegselt meediaportalidesse või jääb professionaalsete teatrite varju. Harrastusteatrite või kogukonnateatrite kohta puudub külastatavuse statistika, mis raskendab valdkonna arendamist, toetamist ning vajalike koolituste pakkumist. Tihti kiputakse harrastusteatreid võtma kui “külateatreid”, kuhu minnakse pigem tuttavat näitlejat vaatama ja naabrimehe üle naerma. Seetõttu antakse ka piiratud võimekus andeks, sest naudingut pakub hoopis muu. Samas on Eestis mitmeid harrastusteatreid, kes on oma tasemega professionaalidele kandadele astumas, seda just eelkõige hea materjalivaliku või tugeva kutselise lavastaja kaasamise kaudu.

“Harrastajad on head teatrivaatajad ja kultuuri mõistvad inimesed, kes kujundavad sellisteks ka neid, kes harrastajaid vaatamas käivad. Lisaks on välja kujunenud ja teada, et harrastusteatrist ja kooliteatrist tulevad väga head teatri tehnilised töötajad ükskõik mis alal – heli, valgus, video, kostüüm,” leiab Oomer. (Mikomägi, 2024)

1.3 Kogukonnateatri ajaloo säilitamise olulisus

Kogukonnateatri ajaloo säilitamine on oluline osa kultuuripärandist. Kogukonnateater on sageli seotud kohalike traditsioonide, tavade ja lugudega, mis on olulised kogukonna identiteedi mõistmiseks ning annavad võimaluse ka tulevastel põlvkondadel kultuuriliste eripärade ja ajaloo tutvuda. Selle säilitamine aitab elus hoida kohalikku kultuuripärandit, mis võib muidu kaduda. Eestis tegelevad sellega näiteks Eesti Rahvakultuuri Keskus ja Muinsuskaitseamet. (Eesti Rahvakultuuri Keskus)

Kogukonnateater tugevdab kuuluvustunnet ning kogukondlikku identiteeti, kuid ilma ajaloota võib põlvkondade vaheline side nõrgeneda või sootuks hääbuda. Eesti Rahvakultuuri Keskuse hinnangul on kogukondlik kultuurielu oluline sotsiaalse sidususe kandja, mille väärtustamine algab selle tunnustamisest ning dokumenteerimisest. (Koop, 2019) Samuti annab ajaloo talletamine võimaluse mõista, kuidas on teatrikunsti erinevatel eluperioodidel kasutatud - näiteks Nõukogude ajal, kui valitses tsensuur, või pärast taasiseseisvumist, kui teatrist sai üks eneseväljendusviise. Ajalugu aitab ka noorematel põlvkondadel mõista kultuuri rolli ja olulisust ühiskonnas läbi aegade (Saro, 2018).

Mikomägi (2024) toob välja, et kuna harrastajate hulgas võivad tegijad kiiremini vahetuda, on ajaloo talletamine oluline. Ka Rahvusvaheline Harrastusteatri Assotsiatsioon rõhutab, et kultuuriline järjepidevus ja kogemuste jagamine on kogukonnateatri säilimise ja arengu seisukohalt hädavajalik (Wikipedia, vaadatud 15.05.2025).

2. Viimsi Muusikaliteatri ajalugu

Antud peatükis tutvustan muusikali žanri ja muusikaliteatri kujunemist, Viimsi Muusikaliteatrit, selle tegevuses osalenud lavastajaid ning projektijuht Kalle Ermi.

2.1 Muusikali žanr ja muusikaliteatri kujunemine

Muusikaliteatri juured ulatuvad Vana-Kreeka ja Rooma teatrisse, kus kasutati muusikat ning laulmist lavastuste emotsionaalse mõju suurendamiseks (Brockett, Hildy, 2007).

Muusikal pärineb küll operetist ja revüüteatrist, kuid erineb neist sidusa loo poolest, mida jutustatakse muusika, laulude ja tantsu abil. Muusikal erineb ooperist eelkõige selle poolest, et kui ooperis edastatakse kogu dialoog ja loo sisu lauldes, siis muusikalis vahelduvad sõnalised dialoogid muusikaliste numbritega (Schmidt, 2019).

Muusikali žanr sai populaarseks Broadwayl ja New Yorgis 19.sajandi lõpus ja 20.sajandi alguses ning levis sealt edasi ka mujale maailma (Cray, 2003). Tõeline kulminatsioon leidis aset 20.sajandi alguses Ameerikas, kui Broadwayl ja West End'il toodi lavale muusikalid „Oklahoma!“ (1943) ja „West Side Story“ (1957), mis kujundasid muusikaliteatri tänapäevase vormi, kus laulud ja tantsud on tihedalt seotud loo jutustamise ja edasi viimisega (Pärnits, 2006). Mõlemat muusikali on lavastatud ka Eestis. Näiteks „West Side lugu“ on mängitud 1964. aastal Estonias, koos Lavakunstkooli II lennu üliõpilastega, 1986. aastal Rakvere teatris, 1993. aastal Tallinna Linnahallis, 2005. aastal Vanemuises ning 2019. aastal taas Rahvusooperis Estonia (Wikipedia, vaadatud 15.02.2025). Viimati nimetatud muusikaliga tähistas ka Viimsi Kooliteater oma kümnnendat sünnipäeva ning koostöös Soome Ylivieska noortega toodi muusikal Viimsi spordihallis esitusele (Keian, 2003).

Nii nagu teatriski, võivad ka muusikalides käsitletavad teemad varieeruda komöödiast draamani ning hõlmata olulisi, sotsiaalseid, kultuurilisi ja poliitilisi teemasid. Näiteks muusikal „Les Miserables“ (Hüljatud), mida Eestis on olnud viimasel veerand sajandil võimalik näha nii Linnahalli kui Vanemuise teatri lavadel, käsitleb Prantsusmaa revolutsioonilisi sündmusi ning vaesust (All, 2017).

Esimesteks Eestis etendunud moodsateks muusikalideks võib pidada lavateoseid nagu Frederick Loewe „Minu veetlev leedi“, mis etendus 1963. aastatel Rahvusooper Estonias, Tallinna Linnahallis ja Vanemuises etendatud Leonard Bernsteini „West Side'i lugu“, mida etendati 1964. aastal ning 1966. aastatel Rahvusooper Estonias ning 1992. aastal Tallinna Linnahallis etendunud Cole Porteri „Suudle mind, Kate“ (Wikipedia, vaadatud 15.02.2025).

Enim on muusikaliteatri maailma mõjutanud sellised heliloojad nagu Andrew Lloyd Webber, Rodgers Hammerstein, George M. Cohan ja Stephen Sondheim (Gopnik, 2018).

2.1.1 Muusikali põhikomponendid

Muusikal on teatrivorm, mis loo jutustamiseks ühendab näitlemise, laulu ja tantsu. Selle tegevus ei piirdu üksnes dialoogiga, vaid emotsioonid, tunded ja lavastuse sisu tuuakse vaatajani ka tantsude ning laulude kaudu, andes meelelahutuslikule vormile ka sügavama, tunnetuslikuma sisu (Fawkes, 2005).

Muusikal on žanr, kus igal komponendil – olgu selleks siis laul, tants või dialoog, on oma koht ja tähtsus - kõik need elemendid töötavad koos, et etendada lugu. Muusikal on kaasahaarav, visuaalselt rikkalik, pakkudes publikule teatraalsust ja meelelahutust (Pärnits, 2006).

Muusikalil on neli põhikomponenti, mis on tihedalt üksteisega seotud, et luua terviklik ning kaasahaarav lavastus. Nendeks komponentideks on 1) muusika/laulud, 2) dialoog, 3) tants ja 4) lavastuslikud elemendid ning visuaalsed efektid. (Pärnits, 2006)

- Muusika ei täida üksnes taustarolli, vaid annab koos lauludega edasi tegelaste tundeid, mõtteid ja emotsioone. Süžeele vastavalt võivad laulud olla nii lõbusad, romantilised kui ka kurvad, väljendades publikule näiteks tegelaste sisemist konflikti või keerulisi suhteid. Muusika ja laulud süvendavad loo emotsionaalset mõõdet.
- Dialoogid leiavad aset laulude ja tantsude vahel. Dialoog on oluline, et arendada ja täpsustada tegelaste omavahelisi suhteid ning käsitleda konflikte, mida laulud ei pruugi täielikult edasi anda.
- Tants lisab muusikalile visuaalset efekti, aitab jutustada lugu ning füüsiliselt väljendada emotsioone. Tantsud võivad olla keerulisemad või vähem keerulisemad massinumbrid, ansamblinumbrid ning ka sooloetteasted. Nagu lauludki, võivad need olla lõbusad, tõsised või emotsionaalsed ning kanda endas olulisi pöördepunkte ja pingelisi hetki.
- Lavastuslikud elemendid ja visuaalsed efektid: kostüümid, valgus ja lavakujundus, aitavad kaasa õige meeleolu ja atmosfääri loomisel. Läbimõeldud lavastuslikud elemendid toetavad ning võimendavad laval toimuvaid sündmusi ning tõstavad etenduse meelelahutuslikku väärtust. Visuaaliga saab edasi anda ka erinevaid tundeid – näiteks annab punane valgus märku armastusest või kurjusest, lavasuitsuga saab lavale luua nõiutud metsa ning punktvalgus võimaldab midagi eriliselt esile tuua.

2.2 Viimsi Muusikaliteater

Antud peatükis annan ülevaate ajaloost, tuginedes uurimistulemustele, mida varasemalt keegi süstemaatiliselt kokku koondanud ei ole. Ajaloolised materjalid pärinevad projektijuhi Kalle Ermi ülestähendustest, Rünno Karna ja erinevate trupis osalejate mälestustest ja ülestähendustest ning Viimsi Huvikeskuse koduleheküljelt.

1999. aastal alustas Viimsi vallas tegevust näitetrupp „What?-Theatre?“. Viimsi teatrilebised abiturientid otsustasid hakata lavastama omaloomingulisi näitemänge, mida Viimsi Huvikeskuse saalis ka menukalt etendati. Kõige esimeseks lavastuseks valiti omaloomingul põhinev muusikaline paroodia „CATS“.

Teatri juriidiliseks haldamiseks loodi 02.10.2001 MTÜ Komos. Antud nimi valiti põhjusel, et sõna „komos“ tähendab kreeka keeles lõbusat, lärmavat seltskonda, mis trupi loojate sõnul kirjeldas nende olemust kõige paremini. Tänu MTÜ loomisele tuli päevakorda ka esimene nimemuutus ning tuule sai tiibadesse näitetrupp „Komos“, mille lavastajaks oli algusaastatel Rünno Karna, kellega koostöös toodi Viimsi Huvikeskuse lavale 14 erinevat teatrietendust ja muusikali.

2010. aastal, otsustas teater võtta endale uue nime ning muusikalitrupi nimeks sai Viimsi Harrastusteater. Uue nimega teatri esimeseks projektiks sai 2009-2010. aastal etendunud muusikal „Seesama Horton – Kogu lugu“, mille lavastajaks oli palutud Raigo Saariste.

Teater toimetas harrastusteatri nime all veel mõnda aega, kuniks otsustati taas nime muuta ja tollase Viimsi Harrastusteatri viimaseks tükiks jäi Stephen Sondheimi koguperemuusikal „Metsas“, mida oli palutud lavastama näitleja ja lavastaja Allan Kress. Seekordne nimemuudatus tugines publikult tulnud soovitudele ja loominguulise tiimi poolt vastu võetud otsusele, et harrastusteatri nimi ei kajasta teatri tõelist olemust – muusikalide etendamine. 2016. aasta 11. aprilli üldkoosoleku otsusega võeti nimemuudatus vastu ning Viimsi Harrastusteatrist sai ametlikult Viimsi Muusikaliteater.

Teatri koduks on olnud algusaastatest kuni tänase päevani Viimsi Huvikeskus ning Viimsi Muusikaliteater omab autentset sümboolikat, milleks on logo, kandelipp ja tunnustusmeene. (lisa 1) Alates 2019. aastast on Viimsi Muusikaliteater ametlikult Eesti Harrastusteatrite Liidu (EHL) liige.

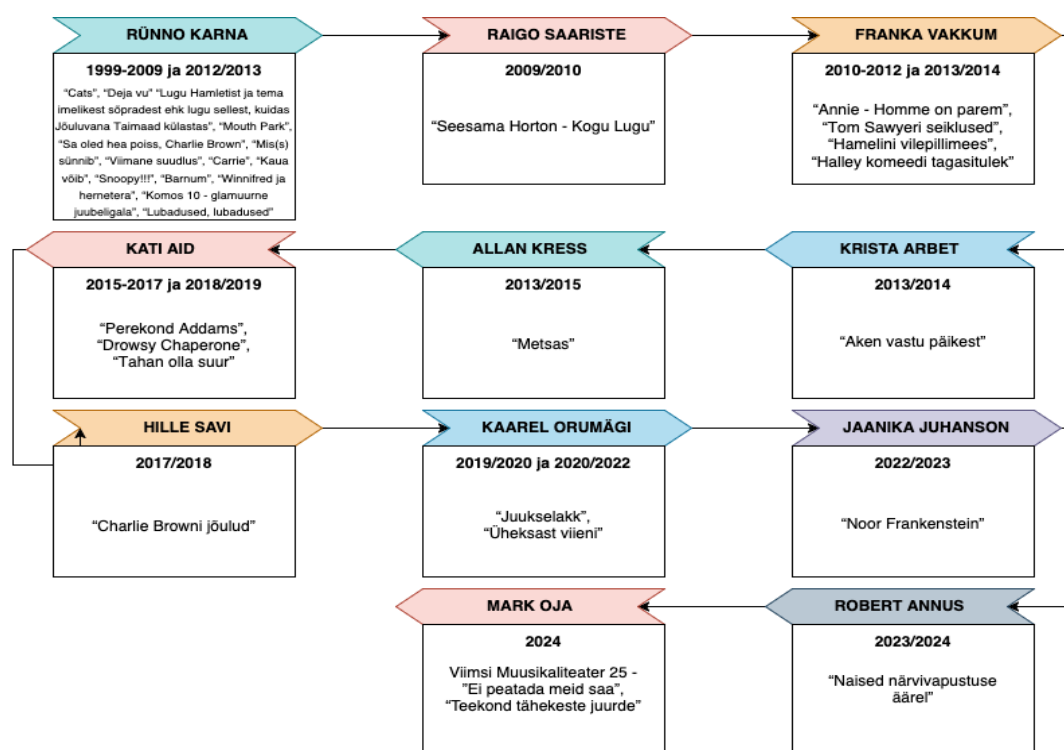
Seoses MTÜ Viimsi Huvikeskuse likvideerimisega alates 25. juulist 2019, oli vahepeal teatri juriidiliseks haldajaks Viimsi Rahvakultuuri Selts, kuid juba viis kuud hiljem ehk 6.01.2020 alustas tegevust mittetulundusühing MTÜ Viimsi Muusikaliteater, mille juhatuse

liikmed on Kalle Erm, Katri Kuusk ning Raul Aljas. Mittetulundusühingu eesmärk on rahvakultuuri traditsiooni säilitamine teatrilase tegevuse kaudu, harrastusteatri püsimisele ja arengule kaasaaitamine ning elujõulisuse edendamine.

Teatri pikaajaliseks juhiks on Kalle Erm, kes on projekti- ja muusikajuhina toimetanud alates 2001. aastast ning teatri eestvedajana alates 2007. aastast. Muusikalitruupi staažikamaks liikmeks on Kaupo Roos, kes on osalenud projektides näitetruupi loomisest alates.

Projektijuht Kalle Erm usub, et teater, milles puuduvad kutselised näitlejad, peab omama mingit tõmbefaktorit, mis inimesi teatrisse kutsuks. Seetõttu on ta võtnud eesmärgiks, et teater võiks lavastada selliseid muusikale, mida Eestis varem tehtud ei ole.

2.2.1 Viimsi Muusikaliteatri lavastajad

Joonis 1. Viimsi Muusikaliteatri lavastajad. Autor Triin Pappel.

Viimsi Muusikaliteatri esimeseks ja kõige pikaajalisemaks lavastajaks on olnud Rünno Karna, kellega koostöös toodi lavale lausa 14 lavastust (lisa 2). Rünno Karna lõpetas 1998. aastal Viimsi Keskkooli, peale mida viis tee teda Tallinna Ülikooli Balti Filmi- ja Meediakooli videorežissööri erialale õppima.

Teatritegemine oli Karnal hinges ka peale keskkooli lõppu, mistõttu otsustati sõpruskonnaga luua teatritrupp, et jätkata keskkooli ajal loodud põnevate projektidega. Soov oli ühiselt aega veeta, natuke nalja teha ning seejuures Viimsi kultuurielu rikastada. Esimeseks ühiseks lavastuseks kirjutati ühisloominguna muusikaline paroodia „Cats“. Nimi ning mõni muusikaline kõlanud tuntum laul olid pärit Andrew Lloyd Webberi muusikalist „CATS“.

Rünno Karna lavastajaperoodi jooksul käis lavalaudadelt läbi ka mitmeid Eestis tuntud tegelasi. Clark Gesneri ja Andrew Lippa „Sa oled hea poiss, Charlie Brown“, toodi lavale hooajal 2002-2003. Peppermint Patty rolli kehastas selles näitleja ja ansambli Vanilla Ninja laulja Lenna Kuurmaa, kes sai 2007. aasta Harjumaa Täiskasvanute teatريفestivalil ka parima naisosatäitja preemia. Sama trupiga toodi 2006-2007 hooajal lavale Larry Grossmani muusikal „Snoopy!!!!“.

Kui 2008. aastal otsustati lavale tuua Cy Coleman ja Michael Stewart muusikal „Barnum“, oli Karna ülesandeks olla algselt lavastuse kunstnikuks, kuid kuna algne lavastaja kuu aega enne esietendust loobus, viis töö võiduka lõpuni just Karna. „Barnum“ sai projektijuhi sõnul valitud just seetõttu, et etenduses on huvitavad karakterid, mida eelnevates Komose näitetrupi lavale toodud muusikalides pole olnud (Taal, 2008).

Lavastaja Rünno Karna tollaseks viimaseks projektiks jäi 2009.aastal toimunud „Glamuurne juubeligala – „Komos 10“, mille käigus rullusid lahti parimad palad teatri esimesest kümnest aastast. Parimate palade lavale toojate seas lõi kaasa Viimsi Muusikaliteatri raudvara: koreograaf, tantsujuht ja praegune Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse juht Margus Toomla, Kristel Pedak, Dagmar Mäe, Lauri Karna, Kaupo Roos ja paljud teised. Kontsert ise oli rikastatud humoorikate vaheklippidega, kus astus üles ka tollane Kanal 2 uudistesaaate „Reporter“ uudisteankur Jürgen Fogel.

Peale juubeligala korraldamist otsustas Karna teatrist lahkuda, kuna tööriitm ei võimaldanud enam piisavalt ja samas mahus oma aega teatril pühendada, mistõttu ei olnud enam ühte kindlat ja püsivat lavastajat. Ka trupiliikmed hakkasid vahetuma, kuna mitmed olid teatris just tollase sõpruskonna pärast. Siiski jäi alles tugev tuumik ning hooajal 2012-2013 toodi lavale Neil Simoni muusikal „Lubadused, lubadused“, kus astusid peaosalistena üles Kristel Pedak ja Kaupo Roos. Trupiga oli taas nõus üheks projektiks liituma lavastaja Rünno Karna. Etenduses osales külalisena ka vabakutseline näitleja Raivo Mets. Antud projekt on kindlasti üks meeldejäävamaid, kuna tüki pikkuseks oli pea kolm tundi ning tihti venisid pühapäevased proovid hilisöödeni välja. Lavastust mängiti Viimsi Huvikeskuse saalis detsembrikuu jooksul kaheksa korda, aga sellest jäi trupile selgelt liiga väheks, mistõttu võeti

jaanuaris ja veebruaris ette väljasõiduetendused Türile, Põltsamaale, Viljandisse ja Valka (Pedak, 2013).

2010. aastal otsis teater uut lavastajat ning selleks osutus praegune Tallinna Linnateatri trupijuht Raigo Saariste, kes on lõpetanud Balti Filmi- ja Meediakooli režissööri eriala. Viimsi Muusikaliteatrisse sattus ta projektijuhi kutsel ning tema käe all valmis muusikal „Seesama Horton – Kogu lugu“. Nimiosas ehk Hortoni rollis astus üles Teoteatri külalishäitleja ning ansambli Vanaviisi laulja ja kitarrist Sulev Võrno. Antud tükiga osaleti ka 2010. aastal Arukülas toimunud Harjumaa Harrastustruppide Teatريفestivalil. Tänu südamlikule ühtekuuluvustundele said Suure Unistuse preemia Jossut kehastanud Kaarel Tamuri ja elevant Hortoni rollis üles astunud Sulev Võrno (Rebane, 2010).

Aastatel 2010-2011 toimus teatris taas suurem trupi muudatus ning lavastama kutsuti Franka Vakkum, kes oli lõpetanud 1987. aastal Tallinna Ülikoolis kultuurhariduse eriala. Koostöös temaga valmisid lavastused Thomas Meehani „Annie – Homme on parem“ ning hooajal 2011-2012 muusikaline Mark Twaini lastelavastus „Tom Sawyeri seiklused“. Mõlema lavastuse puhul oli vaja suurt hulka lapsi, kes esimeses muusikalis kehastaksid lastekodulapsi ning teises muusikalis olidki põhiliselt lapsnäitlejad, mistõttu ka trupimuudatus toimus. Muusikaliprojekt „Annie – homme on parem“ lõppes edukate osalemistega Harjumaa harrastusteatri festivalil, Ülevabariigilisel Laste ja Noorte Muusikateatri Festivalil ning XII harrastusteatri riigifestivalil. Kõikidel festivalidel toodi ka preemiaid kaasa. Harjumaa harrastusteatri festivalil pälviti peapreemia Grand Prix (Sisask-Silla, 2012).

Krista Arbet tuli 2013/2014. aasta hooajal teatrisse Kalle Ermi palvel, et lavastada Ardi Liivese samanimelise romaani ainetel uusloominguline muusikal „Aken vastu päikest!“. Antud muusikal oli pühendatud Eestimaa kultuuritöötajatele ning Kalle Ermi 50.juubelile. Antud lavastus on märgiline, kuna esmakordselt oli kaasatud ka kaks live-ansamblit: noortekapell, keda Kalle Erm ise ka juhendab ning rahvaansambel „Pirita“, keda juhendab August Sarrap.

Ardi Liivese samanimelise romaani ainetel loodud uusloomingulise muusikaliga „Aken vastu päikest“ osaleti ka Harjumaa täiskasvanute harrastusteatri festivalil, mis toimus 18. ja 19.oktoobril Kehra rahvamajas, kus pälviti kõrgeim tunnustus - Grand Prix. Maakonna kultuurijuhi Riin Kivinurme sõnul võib osalenud näiteseltskondi iseloomustada märksõnadega sihikindlad, kogunud, alati rõõmsameelsed ja oodatud tegijad. Nendes on esikohal isetegemises soov ja teisel kohal väike edevuse pisik (Kultuur, 2014).

Allan Kress, kes lõpetas 1994. aastal Tallinna Pedagoogikaülikooli režii erialal ning on Eesti näitleja ja lavastaja, liitus teatriga 2013. aasta hooajal. Kressi ülesandeks sai muusikali „Metsas“ lavastamine, mille erilisuseks oli see, et seal astusid üles tegelased mitmest erinevast muusikalist näiteks nagu Richard Rodgersi ja Oscar Hammersteini „Tuhkatriinu“, Josep Jacobi „Jack ja oavars“, George T. Richardsoni „Punamütsike“ ja Dan Fogelmani, Nathan Greno ja Byron Howardi „Rapuntsel“. Erinevate viperuste tõttu toodi muusikal lavale 2015. aastal. Kressi jaoks oli see esmakordne muusikali-lavastamise kogemus.

Kati Aid oli Viimsi Muusikaliteatri pikaajaline koreograaf. Hooaegadel 2015/2016 ning 2016/2017 soovis ta end proovile panna nii lavastaja kui koreograafina ning tema käe all valmisid muusikaline õuduskomöödia „Perekond Addams“ ning Broadway muusikaline komöödia Lisa Lamberti ja Greg Morrissoni „Drowsy Chaperone“. Aidil oli ajapikku välja joonistunud oma kindel koreograafi käekiri ning tema tantsud olid alati väga detailirohked. Aastase pausi järel jätkus taas Muusikaliteatri ja Aidi koostöö, kui 2018/2019. aasta hooajal toodi lavale Broadway muusikal John Weidmani „Tahan olla suur“, kus ta taas lavastaja ja koreograafi rolle täitis.

Hille Savi lõpetas 2015. aastal Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias muusikapedagoogika eriala ning oli trupis olnud juba aastaid, enne, kui otsustas lavastajana kätt proovida. Nii valmis tema käe all Charles M. Schulzi laste jõuluetendus „Charlie Browni jõulud“, kus ta ise täitis lavastaja ja muusikajuhi rolli. Siiski peale seda sai ta aru, et laval meeldib talle rohkem kui lava taga ning seetõttu ta Viimsi Muusikaliteatris uusi väljakutseid lavastajana vastu ei võtnud ning jätkas truppi- ja muusikajuhina.

Järgneval hooajal 2019-2020. aastal, tõi trupp lavale Broadway muusikali, Marc Shaimani ja Scott Wittmanni „Juukselakk“, mida oli palutud lavastama laulja, näitleja ja kunagise Eesti Noorte Muusikaliteatri juht Kaarel Orumägi. Antud muusikal jäi just covid-19 algusaega, mistõttu tuli trupil sama aasta kevadesse planeeritud lisaetendused riskide vähendamise eesmärgil tühistada. Koostöö Orumägiga jätkus ka järgmises muusikalis, kui lavale toodi Patricia Resnicki, Colin Higginsi ja Dolly Partoni muusikaline komöödia „Üheksast viieni“.

Lavastaja ja teatripedagoogi Jaanika Juhansoniga tegi teater koostööd 2022-2023. aastal, mil toodi lavale Mel Brooksi pöörasest komöödiast ja Mary Shelley klassikalisest õudusloost valminud muusikaline õuduskomöödia „Noor Frankenstein“. Nimiosas astus külalishäitlejana üles Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia näitleja eriala lõpetanud ja praegune Musta Kasti näitleja Kristjan Lüüs.

Läbi aegade on Viimsi Muusikaliteatri trupis naiste osakaal olnud oluliselt suurem, seetõttu otsustati hooajal 2023/2024 tuua lavale Pedro Almodóvari muusikaline komöödia „Naised närvivapustuse äärel“. Lavastamise võttis enda peale Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavastaja õppesuuna lõpetanud ja praegune Vanemuise teatri näitleja ja lavastaja Robert Annus, kes sõitis iga pühapäeva hommikul Tartust Viimsisse proove tegema. Annus toob välja, et oli varasemalt üht Viimsi Muusikaliteatri lavastust näinud ning saanud osa lavalt õhkuvast energiast ja harmooniast. Lisaks toob Annus välja, et selle seltskonnaga koostöö on privileeg, kuna Viimsi muusikalitrupp oma kogemusega, on üks hästi kokkutöötav meeskond ja selliselt on lihtne nendega ühineda ning hoogu juurde anda (Saks, 2024).

Samal aastal, 2024. aasta sügisel, otsustas trupp võtta vastu eriti hulljulge sammu ning teha kolme kuu sees lausa kaks eriilmelist ülesastumist, millest üheks oli Viimsi Muusikaliteatri 25. tegevusaastale pühendatud piduliku galakontsert „Ei peatada meid saa“ ning detsembris etendunud lasteetendus „Teekond tähekeste juurde“. Mõlema tüki lavastajaks oli Mark Oja, koormeisteriks ja muusikajuhiks Hille Savi, turundajaks Liis Rebane ning tantsujuhiks Triin Pappel.

2.3 Viimsi Muusikaliteatri loominguline tiim 2025. aastal

Nii nagu trupi koosseis, on ka loominguline tiim ajas muutunud. Eelkõige seetõttu, et muutuvad inimeste huvid ning väga mitmed varasemad tegijad on otsustanud rohkem pereelule keskenduda.

Praegusest loomingulisest tiimist annan ülevaate järgneva tabeli näol:

Nimi	Liitumise aasta	Roll
Kalle Erm	2001	Projektijuht ja juhatuse liige
Moonika Lausvee	2007	Kostüümikunstnik
Raul Aljas	2007	Näitleja, juhatuse liige ning lava- ja dekoratsioonimeister
Liis Rebane	2007	Näitleja, turundusjuht ja lavakunstnik
Hille Savi	2008	Näitleja, trupi- ja muusikajuht
Katri Kuusk	2009	Näitleja ja juhatuse liige
Triin Pappel	2010	Näitleja, repetiitor ja tantsujuht
Madis Toomela	2011	Valguskunstnik

Liisa Kirschbaum	2016	Näitleja ja libreto tõlkija
Mark Oja	2019	Näitleja, külalislavastajate assistent ja lavastaja

Projektijuht Kalle Erm

1983. aastal asus Kalle Erm tööle S.M. Kirovi nimelise Näidiskalurikolhoosi Prangli osakonna klubi juhatajana, kapelli ja naisansambli juhina ning Prangli Põhikooli muusika- ja abiõpetajana. Lihtsalt muusikaõpetajaks olemisest aga ei piisanud, mistõttu otsustas ta 1992. aastal asutada kolhoosi keskuse klubis rahvamuusikakollektiivi „Noortekapell“, mis tegutseb tänapäevani.

Alates 2000. aastast töötab Kalle Viimsi Huvikeskuses, kus ta tegeleb kultuuritöö- ja huvitegevuse korraldamisega. Samast aastast alates on ta juhtinud ja teostanud üle saja erineva ulatusega kultuuriprojekti.

2001. aastast ühines Kalle koormeisteri ja projektijuhina, fonogrammide ja noodigraafika valmistajana tollase Komose näitetrupiga, mis tänaseks kannab nime Viimsi Muusikaliteater.

Kalle Erm on olnud Viimsi Muusikaliteatri pikaajaliseks juhiks ning on projekti- ja muusikajuhina toimetanud alates 2001. aastast ning teatri eestvedajana alates 2007. aastast. 2019. aastal sai Ermist Viimsi Rahvakultuuri Seltsi asutajaliige ja juhatuse liige ning 2020. aastast MTÜ Viimsi Muusikaliteatri asutajaliige ja juhatuse liige.

2.4 Viimsi Muusikaliteatri tähtsus Viimsi Valla kultuurielus

Tiis (2025) väidab, et Viimsi vald on uhke oma kollektiivide üle, kes rahvakultuuri traditsioone edasi kannavad ning seeläbi kogukonna ühtsus- ja kuuluvustunnet kasvatavad. Üheks traditsioonide edasikandjaks peetakse ka Viimsi Muusikaliteatrit, kes 2024. aasta sügisel oma 25.sünnipäeva tähistas.

Igal aastal esitab Viimsi Muusikaliteater vallale taotluse uue muusikali lavale toomise toetuse saamiseks. 2023. aastal toetas Viimsi Vald MTÜ Viimsi Muusikaliteater muusikali „Naised närvivapustuse äärel“ lavastamise I etapi protsessi 4000 euroga (Kask, 2023 lk 4) ning 2025. aastal eraldas Viimsi Vallavolikogu Viimsi valla kultuuritööga tegelevate mittetulundusühingute toetamise korra alusel Viimsi Muusikaliteatrile 4200 eurot (VT, 2025,

lk 16). Viimsi vald korraldab iga aasta üritust „Viimsi tunnustab“ ning 2019. aastal pälvis Viimsi Muusikaliteater aasta kultuurikollektiivi tiitl (VT, 2020, lk 5).

Viimsi valla arengustrateegias aastani 2045 on kirjas, et on vajadus üleüldise kultuurielu rikastamise järele, milles saaks iga viimsilane ennast teostada. See on oluline element selleks, et elukeskkond oleks rikkalik ja kõigi vajadustele vastav (Viimsi Valla arengustrateegia, lk 37). Vajadus on nii kultuuri- kui spordivaldkonna tulevikku kujundades mõelda ligipääsetavusele kõigi elanike perspektiivist ning et taristu ei kujuneks vaid suuremate keskuste ümbrusesse. (Viimsi Valla arengustrateegia, lk 37)

Viimsi Huvikeskus, kus ka Viimsi Muusikaliteater tegutseb, on keskusest veidi eemal, kuid see-eest peatub kohe maja ees ühistransport, mis teeb ligipääsetavuse mugavaks. Lisaks on arengustrateegias tõstatatud küsimus, kas kultuurivaldkonda koonduva tähelepanu abil võiks tekkida ka uus Viimsi identiteet – „Viimsi on rahva- ja kõrgkultuuri keskus“. Võimalus on läbi kultuuri kogukonnatunnet suurendada – kogukondlikke väärtusi ühendavad traditsioonilised, aasta-aastalt toimuvad kooskäimise sündmused võiksid anda edasi ka Viimsi Kultuurilugu noorematele põlvvedele (Viimsi Valla arengustrateegia, lk 37). Ka Viimsi Muusikaliteatri tegemisi võib pidada kogukonna tegemisteks, sest suur osa trupist ning ka publikust on kohalikud, läbi mille võib eeldada, et teatri tegemised lähevad neile korda.

Viimsi Muusikaliteatris on jooni kogukonnateatrist, ühendades kohalikku loovust, inimestevahelist koostööd ja ühiskondlikku tähendust. Teater on loodud ja toimib Viimsi Vallas, loomeprotsessi on kaasatud kohalikud elanikud, kes täidavad erinevaid ülesandeid nii laval kui ka lava taga, olles enamjaolt harrastajad või teatrihuvilised, mitte professionaalsed näitlejad. (Viimsi Huvikeskus, vaadatud 07.03.2025)

Viimsi Muusikaliteatris põimuvad professionaalne ja harrastuslik looming, luues ainulaadse ja kogukonda ühendava teatrikogemuse. Kuigi lavastused ei ole otseselt kogukonnast käsitlevad sageli teemasid, mis on kohalikule kogukonnale tähenduslikud ja olulised, pakkudes samal ajal meelelahutust ja ühist elamust. Nii aitab teater tugevdada kogukonna sidet ja identiteeti – just see ongi kogukonnateatri üks peamisi eesmärke.

Nagu paljud teised kogukonnateatrid Eestis, täidab ka Viimsi Muusikaliteater harivat ja sotsiaalset rolli, pakkudes võimalust suhestuda erinevatel põlvkondadel, võimalust end loominguliselt väljendada ja areneda. Kogukonnateater ei ole ainult koht, kus tehakse etendusi vaid ka koht suhtlemiseks, meeskonnatöök, lavalise meisterlikkuse arenguks, esinemisjulguse arendamiseks, õppimiseks ja ühtekuuluvustunde loomiseks (Pesti, 2012).

3. Viimsi Muusikaliteatri osalejate uuring

Käesolevas peatükis annan ülevaate Viimsi Muusikaliteatri osalejatega läbi viidud kvalitatiivsest uuringust, mille eesmärgiks oli välja selgitada, kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate endi kogukonnatunnet.

3.1 Metoodika

Kasutasin uuringus eesmärgipärast valimit. Valimi moodustamisel lähtusin põhimõttest, et intervjueeritaval oleks vähemalt viie aastane kogemus Viimsi Muusikaliteatris osalemisel.

Valimi moodustamiseks võtsin ühendust erinevate Viimsi Muusikaliteatri liikmetega, ning palusin nõusolekut intervjuu läbiviimiseks.

Lõputöö valimi moodustasid 7 hooajal 2024/25 osalevat trupiliiget, sh viis naist ja kaks meest, ning neli liiget, sh 2 naist ja 2 meest, kes on varasemalt olnud trupiga seotud, kuid aktiivsest tegutsemisest loobunud. Vastajate keskmiseks vanuseks oli 40 aastat.

Antud lõputöös kasutasin kvalitatiivset uurimisviisi. Kvalitatiivsetes uuringutes uuritakse nähtusi nende loomulikus keskkonnas ning püütakse ilminguid mõtestada või tõlgendada nende tähenduste kaudu, mida inimesed neile annavad. (Laherand, 2008)

Andmekogumismeetodiks oli poolstruktureeritud intervjuu, mille käigus kasutasin varem koostatud intervjuukava (lisa 3), mis ei lasknud intervjuul laiali valguda, samas võimaldas küsida täpsustavaid küsimusi, kui tekkis vajadus teemaarenduseks. Kui intervjueeritav suundus oma jutuga mõne teise teema juurde, muutsin küsimuste järjekorda, mis on lubatav (Lepik *et al.*, 2014).

Intervjuu koosnes kahekümnest küsimusest ning vastused salvestasin diktofoniga, mille kasutamise kohta küsisin enne intervjuu algust luba.

Intervjuu kavandasin lähtudes neljast uurimisküsimusest ning igale uurimisküsimusele vastuse saamiseks esitasin intervjueeritavale 3 - 7 intervjuuküsimust (lisa 3). Intervjuu viidi läbi kahes erinevas formaadis. Neli osalejat soovisid vestelda veebivahendusel ning seitse soovisid vestelda otsekontaktis näost-näkku. Intervjuude pikkused jäid vahemikku 21-35 minutit.

Intervjuu aega kokku leppides tutvustasin vastajale uuringu eesmärki ning kõik intervjueeritavad olid nõus isikliku nime avaldamisega.

Andmekogumise kvaliteedi tagamiseks kasutasin kaaskodeerijat, mille käigus kodeeriti ära kõik intervjuud ning seejärel võrreldi saadud tulemusi. Kodeerimise käigus

kasutasin induktiivset ning suunatud sisuanalüüsi, lähtudes uurimisküsimustest ning otsisin andmeid varem määratletud teemadest.

Andmete analüüsiks kasutasin kvalitatiivset sisuanalüüsi ning induktiivse ja deduktiivse lähenemise kombineerimist, sest see annab võimaluse kategooriaid luues lähtuda intervjueeritavate poolt väljatoodud nüanssidest. (Kalmus jt, 2015).

Intervjueeriti kokku ühteteist praegust ja kunagist trupiliiget. Transkribeerimiseks kasutati Word-programmi sisseehitatud transkribeerimise funktsiooni ning analüüsitavat materjali tuli kokku 40 lehekülge, milles parandasin mõned vead, mis ei läinud helifailis öelduga kokku. Esmalt lugesin kõik intervjuud uuesti läbi, märkides neis ära infot sisaldavad lõigud. Järgmiseks alustasin teksti osadele koodide andmist, lähtudes neljale uurimisküsimustele vastuse saamise vajadusest (lisa 4).

Kodeeritud tekstilõigud jagasin algsetesse kategooriatesse. Hiljem lõin koodidele täpsustatud ala- ja peakategooriad, ning koondasin need koodipuisse (lisa 4).

Kodeerimise kontrollimiseks kasutasin kaaskodeerijat. Kaaskodeerija leidis samu koode, kuid olid ka mõned erisused. Sain tänu kaaskodeerijale kinituse, et olen leidnud peamised koodid.

4. Tulemused

Otsisin vastust neljale uurimisküsimusele. Tulemused esitan kvalitatiivse sisuanalüüsi käigus moodustatud kategooriate kaupa. Tulemuse paremaks ilmestamiseks kasutan mõningaid tsitaate intervjuudest.

Tulemused on väljendatud alljärgneval joonisel.

MISSUGUNE ON OLNUD VMT ARENG 25.A VÄLTEL JA KUIDAS ON VIIMSI MUUSIKALITEATRIS OSALEMINE MÕJUTANUD SELLES OSALEJATE KOGUKONNATUNNET	
UURIMISKÜSIMUS	PEAKATEGOORIAD
Kuidas on Viimsi Muusikaliteater muutunud ja arenenud 25.aasta jooksul?	<ul style="list-style-type: none"> • Tehnilise baasi areng • Lavastused • Arenguetapid • Liikmete arv ja koosseis • Teatri proovi- ja etendusterutiin
Millised on olnud teatri väljakutsed?	<ul style="list-style-type: none"> • Koostöö kohalikul tasandil • Tiimi koostöö, korralduslik pool, finants • Pinge ja vastutus • Meeskonna muutused, toimetulek • Lavastajatega rahulolu
Kuidas on Viimsi Muusikaliteatri osalemine mõjutanud osalejate kogukonnatunnet?	<ul style="list-style-type: none"> • MT pidev kohalolek kogukonna jaoks • Kohalike elanike kaasamine • Koostöö teiste harrastuskollektiividega • Publik
Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?	<ul style="list-style-type: none"> • Ajend liitumiseks • Seltskond ja vaba aja veetmise viis • Väljund ja võimalus täita erinevaid rolle • Osalejate väljakutsed seoses VMT töökorraldusega • Osalejate väljakutsed seoses isikliku elukorraldusega • Missioon • Täendusrikkad lavastused

Joonis 2. Intervjuu tulemused. Autor Triin Pappel.

4.1 Viimsi Muusikaliteatri muutused ja arengud 25. aasta jooksul

Andmeanalüüsi käigus kujunes kuus kategooriat: tehnilise baasi areng; lavastused; arenguetapid; liikmete arv ja koosseis; teatri proovirutiin; teatri etenduste rutiin.

Tehnilise baasi arenguna toodi välja Viimsi Huvikeskuse tehniliste võimaluste suurenemine, hiljuti soetatud uus valguspark, mis omakorda annab Viimsi Muusikaliteatrile rohkem võimalusi. Samuti võimalus väljastpoolt tehnikat rentida: peamikrofonid ja erinevad visuaalsete efektide loomise tehnika ning Huvikeskuse tulevikuplaanid tehnika arendamiseks.

Meil on uus valguspark. Vanadest nõukaaegsetest üle kuumenevatest prožektoritest saime eelmisel aastal lahti ehk siis meil on nüüd LED'id ja laval ei ole enam mingi 45 kraadi sooja, mis on positiivne. Muidugi ma natuke igatsen neid vanu kuumasid projektoreid.

Tegelikult uus valgustehnika on nii elementaarne asi, et see isegi ühelegi trupile ei mõjunud uudisena. Järgmine aasta tuleb helitehnikale ka uus projekt.

Uuringus osalenud töid välja, et teatri identiteet kujuneb erinevate lavastuste kaudu ning et teatril on järjepidev kasvav võimekus pakkuda kvaliteeti. Lisaks toodi välja, et trupis osalejad kujundavad teatri nägu ning et lavastus läheb veidi nende inimeste nägu, kes kandvaid rolle täidavad.

Ma arvan, et iga lavastus või projekt kujundab mingil määral teatri nägu. Eriti kui me suudame üllatada millegi uuega ja kui me suudame hästi kvaliteetselt pakkuda seda, mis me teeme, siis see kindlasti kujundab teatri nägu oluliselt rohkem, kui see kui me teeme mingi suvalise tüki lihtsalt selleks, et raha teenida.

Arenguna toodi välja teatri arenguetappe, harrastusteatri püüdemist professionaalsuse poole ning seda, et varasemate aastate töö on kui vundament praegusele tegevusele.

Esimestel aastatel oli koomiline omalooming, hiljem erinevad muusikalid. Võib ka jagada nii: Aeg kui lavastaja oli Rünno Karna ja siis aeg kui lavastasid teised lavastajad. Iga lavastus on oma nägu ja tegu, aga põhipoint on ikka pakkuda võimalikult kõrgel tasemel harrastusteatri.

Tegelikult kõik see mis nad seal 2000ndate alguses tegid, rajas nii öelda pinnase selleks, et praegune trupp üldse saaks eksisteerida ja et meil üldse oleks seda võimekust, tahtmist, oskusi, rahastust sellel määral mis ta on ja ka publikut saalis.

Liikmete arvu ja koosseisu juures toodi välja, et trupi suurus on olnud ajas muutuv, alustati väikese kollektiiviga, kellest on kasvanud suur kollektiiv ning praeguseks on saavutatud mingisugune stabiilsus. Samuti toodi välja, et liikmetel on olnud erinevad eluetappide muutused, mille tõttu on tegevusest kas hetkeliselt või lõplikult loobunud ning lisaks toodi välja ka sooline jaotus trupis, mis võib teinekord olla takistavaks faktoriks erinevate tükkide valikul, sest naiste osakaal on suurem.

Kusagil 20 ringis on keskmiselt trupp vist pikemat aega olnud, eks siis vastavalt oludele ja etendusele on olnud meid ka vähem või rohkem. Koosseisus on ikka naisi rohkem kui mehi. Ja ka trupi keskmine vanus ronib üha kõrgemale.

Mingi seltskond on nagu sama. Osad käivad vahepeal ära, siis tulevad jälle tagasi osalema, aga iga aasta ikka mõni uus noor tuleb ka juurde, aga üldiselt kes ikka tuleb see jääb vähemalt paariks-kolmeks muusikaliks.

Üks väga keeruline asi on meeste puudumine. Meil on vähe meesnäitlejaid. Paraku mehed kas ei julge või ei taha teatrisse tulla.. noh vaatama küll, aga mitte lavale. Võib osutada keeruliseks leida selliseid etendusi, kus on vähem mehi ja rohkem naisi, et ta sobiks meie trupiga ja oleks miskit moodi eriline.

Teatri proovirutiin tähendab, et proovid algavad enamasti oktoobris ning siis pannakse paika ka täpsem proovide ajakava. Toodi välja, et esietenduse lähenedes prooviperiood tiheneb.

Minu oleku ajal on üldiselt olnud see, et alustatakse oktoobri lõpus proovidega ja millalgi kevade alguses tuleb tükk välja. Proovid on peaaegu iga pühapäev ja kuskil kaks nädalat enne etendust on teatrilaager ja siis ka tihenevad proovid.

Ei oska kommenteerida viimaste aastate olukorda. Vanasti oli väga kaootiline ja tihti läks lõpus kiirustamiseks.

Etenduste rutiinina toodi välja ajakava ja erinevad ettevalmistused, mis enne etenduse algust teha tuleb. Samuti toodi välja lavalise grimmi tegemise eripärad, näiteks kellele teeb meigikunstnik ning kes peab ise hakkama saama; samuti etenduse eelne ettevalmistus, oma aja võtmine ja soojendus.

Tavaliselt on meil umbes kuus etendust ja need on erinevatel päevadel, õhtupoolsel ajal. Üldjuhul teisipäev kell seitse ja laupäev kell viis ja mingi kolm tundi varem pead ikka kohal olema, et endale grimm teha. Üldjuhul grimeerija teeb peaosalistele ja taust teeb meigi ise. Me oleme saanud ka grimmi koolitust selle jaoks. Võid ka kodus teha ja tulla kohale. Lisaks on vaja soeng teha, kostüümid üle vaadata. Selleks ajaks

kui publik on saalis, peaksid nii välimuselt kui hingeliselt olema valmis lavale minema.

4.2 Viimsi Muusikaliteatri väljakutsed

Kujunes viis peakategooriat: koostöö kohalikul tasandil; tiimi koostöö; korralduslik pool ja finants; pinge ning vastutus; meeskonna muutused ja toimetulek; lavastajatega rahulolu.

Uuringus osalejad tõid kohaliku tasandi koostööna välja koostöö Viimsi vallaga, Viimsi Huvikeskusega ning Viimsi Haldusega, koostöö Eesti Kultuurkapitaliga ning erinevate tehnika rendi firmadega.

Koostöö firmadega, kes aitavad plakateid trükkida, mikide rendifirma jne. Huvikeskus ja Viimsi Haldus on ka ühed väga suured koostööpartnerid. Eks neid partnereid on üsna palju aga ega kõiki trupiliikmed ju ei teagi, see rohkem projektijuhi rida.

Organisatsioonidega käib pidev kauplemine ja koostöö. Tehnika rent on põhiline koostöö millega abi vajame. Teised koostööd on rohkem tasuta reklaam.

Tiimi koostöö, korraldusliku poole ja finantsi all toodi välja korralduslikud ja juhtimisalased väljakutsed, samuti ka rahastusprobleemid ning millegi loomine piiratud eelarve ja ressursiga.

Finantseerimine.. See on nagu kogu aeg üks suur peavalu läbi aja. Mõnikord läheb hästi, kui publikut ka jagub, aga üldiselt on ainult nulli jäämine või siis kergelt plussi. On ka miinustesse jäänud, mida siis järgnevate projektidega püüan siluda ja tasandada. Mõnikord on kaubeldud ka, et kas nõustuksid väiksema summaga.

Raha leidmine, rahastuse leidmine ja eelarved. Nende väikeste eelarvetega suurte asjade tegemine niimoodi, et kõik ei pea ninast veri väljas pingutama, on kindlasti see kõige keerulisem osa.

Uuringus osalejad tõid siin välja vabatahtlikult tehtava töö ajakulu ning sellest tingitud väsimuse, sest enamus asju tuleb siiski teha ise, kaasa arvatud näiteks dekoratsioonide värvimine ja lava ehitamine. Tihti võivad ka proovid või läbimängud pikale venida. Samuti

toodi välja publiku kasvanud ootused ja surve olla professionaalne ning lavastaja leidmise keerukus ja sellega kaasnev vastutus.

Kõige suurem raskus on ikkagi nendel, kes seda korraldavad ja eest veavad. Neil on päris palju pinget ja vastutust. Tänu sellele, et nemad jaksavad seda vedada, tänu sellele see püsti püsib, aga kuna see on vabatahtlik kõigil, siis seda aega ja energiat on nii palju mida sinna panustada ja inimesed väsivad. See ma arvan on kõige raskem pool.

Uuringus osalejad tõid siin välja iga-aastase lavastaja vahetumisega seotud ebakindluse ning kohanemise, samuti toodi välja liikmete vahetumine trupis, mida ei tule ette massiliselt, aga osad tulevad vaid üheks etenduseks, osad teevad kaasa paar ning liiguvad siis edasi. Samuti toodi välja meeskonna sisene tugevus ja koostöövalmidus ning ootamatute olukordadega toimetulek.

Muutustega on ikka keeruline toime tulla. Kuna lavastaja vahetub pea iga etendusega siis on iga kord nagu uus algus ja see on paljude andekate inimeste lahkumiseni viinud.

Uuringus osalejad tõid siin välja, et pidev lavastaja vahetumine hoiab rutiini langemise eest ning kuna iga lavastaja on erineva käekirjaga, siis see annab võimaluse mitmekesisusele, arengule ning võimalusele teha koostööd erinevate inimestega. Samuti toodi välja soovi stabiilsuse ning pikema koostöö järele hea lavastaja puhul, et ei oleks pidevat uuesti kohanemise perioodi.

Mõnega väga, mõnega vähem rahul. Osade juhtimine ja suhtlusstiil ei sobinud trupile.

Minu jaoks üks oluline punkt on see, et kui on tegemist trupiga heas sünkroonis oleva lavastajaga, siis ta jääks kauem kui üheks hooajaks, et nõ ka tundmaõppimise periood ei peaks aasta-aastalt uuesti korduma ja saaksime koos aina paremini ja suuremalt lavastusi välja tuua. Samas on sel kindlasti ka omad võlud, näiteks võimalus teha tööd erineva nägemustega inimestega ning neilt õppida.

4.3 Viimsi Muusikaliteatris osalejate kogukonnatunde muutumine

Kujunes neli peakategooriat: muusikaliteatri pidev kohalolek (Viimsi) kogukonna jaoks; kohalike elanike kaasamine; koostöö teiste harrastuskollektiividega; publik.

Muusikaliteatri kohalolekuna kogukonna jaoks toodi välja Viimsi Muusikaliteatri kogukondlik tunnus ning traditsioon, et igal aastal tuleb teater mõne lavastusega välja. Lisaks toodi välja kogukonna toetus.

Enamasti tagasiside on pigem olnud positiivne, inimesed on üllatunud, et vau see mida me seal teeme on ju tõesti heal tasemel tegelikult.

Kaasamisena toodi välja kohalike koolide ja lasteasutuste kaasamise erinevatesse projektidesse kas siis lavale astumise näol, abidena garderoobis või grupiga etendusele kutsumise näol; erinevate organisatsioonide toetus ning Viimsi valla ja kohaliku kogukonna koostöö.

Kui on lasteetendused, siis tavaliselt on see, et lapsed tulevad lasteaedadest ja koolidest vaatama ja pärast nad saavad pilte joonistada ja tagasisidet anda. See on teatrile väga oluline.

Oleme saanud ka koolimajas esineda. Kunagi ammu olid Kosejõe koolis teatrilaagrid.

Koostööna teiste harrastuskollektiividega mainiti muusikali "Aken vastu päikest".

Kindlasti oleme me varasemalt, mitte küll viimastel aastatel, kaasanud inimesi väljaspoolt muusikaliteatrit, nt nagu ansambel „Kapell“ ja „Pirita“, kes olid muusikalis „Aken vastu päikest“. Nemad justkui ju ei ole muusikaliteatri osa, aga sellise koostöö projekti raames ikka kaasatakse ja kuna väga suur osa trupist on kuskilt Viimsi valla asutustest pärit, siis tihtilugu ikkagi sedapidi ka kaasatakse inimesi.

Viimsi Muusikaliteatrit külastab alati heatahtlik publik, kellel on tihti isiklik seos mõne teatris osalejaga. Lisaks toodi välja, et teater on kergesti ligipääsetav ning ka ühistranspordiga on mugav kohale tulla.

Ma arvan et publik koosneb väga suurest osast näitlejate, osalejate sõpradest ja pereliikmetest ja teine osa on lihtsalt selline, kes on nagu vähe teadlikum sellest mis nagu ümberringi toimub ja kultuuri huvilised. Eks mõni ole selline, kes on lihtsalt sattunud ja fänniks hakanud ja on sellepärast siis võibolla jäänud käima äkki.

Oleneb tükist ilmselt...kindlasti on publik ikkagi väga niiöelda inimeste tutvuse põhine. Samas on ka toredaid näited sellest kuidas võõrad inimesed eksivad ära ja pärast kiidavad. Kõik on ikka olnud soe ja positiivne.

4.4 Viimsi Muusikaliteatri tähendus osalejate jaoks

Kujunes üheksa peakategooriat: ajend liitumiseks; seltskond; vaba aja veetmise viis; väljund; võimalus täita erinevaid rolle; osalejate väljakutsed seoses VMT töökorraldusega; osalejate väljakutsed seoses isikliku elukorraldusega; missioon ja tähendusrikkad lavastused.

Ajendi liitumiseks andis näiteks isiklik huvi teatri vastu ning eelnev kogemus muusikalidega. Lisaks toodi välja ka seda, et liituti sõpruskonna tõttu või kutsuti kellegi poolt osalema, kes juba ise teatri tegevuses osaleb ning ka sooviga omaealistega tuttavaks saada.

Ma liitusin Viimsi Kooliteatriga keskkoolis, ehk siis aastal 1995, ja sain seal mõnes lavastuses kaasa teha. Kui aga kool lõppes oli sees tunne, et sellest kõigest jäi natukene väheks. Pärast kooli oleks aga imelik olnud kooliteatris kaasa lüüa ja seega tegimegi oma pundi, et jätkata sama klassiga tehtud komejandi rada. Kuna me keegi ei suhtunud sellese alguses väga suure tõsidusega, siis kasutasime alguses isegi nime What?-Theatre? – et kas see asi mida me laval näeme, peaks nüüd siis tõesti teater olema.

Olin teinud muusikale Linnahallis ja sõbranna (Kristel) kutsus mind pearolli tegema muusikalis “Carrie”, sest eelmine osaleja oli alt ära hüpanud ja oli vaja kedagi, kes rolli ära teeks.

VMT osalejad väärtustavad kollektiivi kui sõpruskonda ja „teist perekonda“ ning teatrit kui vaba aja veetmise viisi ja seltsielu.

Õlg õla tunne on tähtis, et kui sul midagi välja ei tule, siis saad minna kellegi juurde ja abi küsida. Inimesed on sõbralikud ja vastutulelikud.

Hea seltskond, kuhugi kuulumise tunne, lõbusad huvitavad prooviperioodid, teatrilaagrid, millegi ägeda pakkumine publikule saades vastu aplausi. Olgem ausad ka tüdrukud.

Teatris osalemises nähakse nii väljakutset, väljundit kui eneseväljendusvõimalust kunstivahendeid kasutades:

Mina olen saanud sõprused ja natuke ikka mingit eneseteostust ju ka, et need on nagu.. hingele andnud väga palju.

Eneseteostus võimalus, seltskond kindlasti. Mulle väga meeldib, kuna ma väikesest saadik olen ikkagi muusika ja selle kõigega tegelema ja see on nagu minu jaoks koht kus ennast välja elada ja nii öelda tegeleda nende asjadega, mis mulle päriselt meeldib. Kui tööna seda ei tee, siis see on nagu „next best thing“, et saad siis hobina teha seda, mida armastad.

Intervjueeritavad loetlesid järgmisi rolle, mida nad on osalemise vältel täitnud: näitleja, laulja, tantsija, lavakunstnik, repetiitor, turundaja, grimmeerija, valgustaja, libreto ja laulusõnade tõlkija, rekvisiitor, taustarollid, pearollid, muusikali kirjutamine, dekoratsioonide värvimine, organiseerimine, korraldamine.

Osalejate väljakutsed ja vahel ka rahulolematuse aastate vältel on tulenenud nii teatri töökorraldusest kui isiklikust elukorraldusest.

Ma ei olnud juba pikka aega rahul teatri juhtimisega, häirisid väga paljud asjad.

Ülesannete konkreetne jagamine, asja kindlakäelise juhtimise puudumine ja muidugi siis ikkagi ka nagu kindlate rollide täitmine.

Esiteks oli üks arusaamatus uue muusikaliga ja ei soovinudki enam kaasa teha. Teiseks olin vahetamas elukohta ning väikse lapse kõrvalt polnud võimalik enam osaleda.

Mingil hetkel tundus seda kõike liiga palju olevat. See ei olnud enam see asi, mida ma tegema hakkasin kunagi. Kuidagi tehase tunne tuli, et järgmisele asjale hakati juba mõtlema, enne kui eelmine väljagi tuli jne. Lisaks oli elu teinud selleks ajaks ka oma korrekture. Oli vaja tööl käia ja raha teenida ja eriala sai valitud ka selline, kus kindlat graafikut oli raske hoida. Seda kõike sai ühel hetkel liiga palju.

Uuringus osalejad tõid missioonina välja näiteks ainulaadsuse, sest harrastavaid muusikaliteatreid Eestis palju ei ole, lisaks kultuurilise järjepidevuse ning loomingulise panuse tunnustuse ja väärtustamise.

Ma arvan et muusikaliteater annab nii kogukonnale kui nendele inimestele kes selle sees on, hästi palju juurde. Ma arvan et selle hindamine ja väärtustamine on meie jaoks hästi oluline ja võiks olla ka teiste inimeste jaoks sellepärast, et see on ikkagi kultuuri ja loomingu pärand mida niisama naljalt lihtsalt õhust ei tekita.

Uuringus osalejad tõid enda nägemuse järgi välja erinevaid nende jaoks erinevatel põhjustel tähendusrikkaid lavastusi. Põhjendusteks toodi esimene suurem roll, rolliloomine nullist, lõbus seltskond, kõik rollid olid lavastaja meelest täpselt õigesti jaotatud, teistmoodi karakter, elumuutev roll, tehniliselt keerukas lavastus või festivalidel silma jäämine. Etendused, mis välja toodi olid “Viimane suudlus”, “Carrie”, “Snoopy!!!”, “Barnum”, “Winnifred ja hernetera”, “Seesama Horton - Kogu Lugu”, “Annie - Homme on parem”, “Lubadused, lubadused”, “Aken vastu päikest”, “Perekond Addams”, “Charlie Browni jõulud”, “Juukselakk”, “Üheksast viieni”, “Frankenstein”, “Naised närvivapustuse äärel”.

5.Arutelu

Käesoleva lõputöö eesmärgiks oli anda ülevaade Viimsi Muusikaliteatri arenguloost aastatel 1999 – 2024 ning välja selgitada, kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate endi kogukonnatunnet.

Lõputöö raames tehtud intervjuudest selgub, et Viimsi Muusikaliteater on 25.aasta jooksul olnud pidevas muutuses ja arengus seetõttu, et trupil on soov püüelda aina suurema professionaalsuse poole kui ka lavastustehniliste võimaluste paranemise tõttu.

Uuringus osalejad toovad välja, et harrastusteatrina tegutsedes on suurimaks väljakutseks piisava rahastuse leidmine. Nende sõnul sõltub teater suuresti kohaliku omavalitsuse ning Eesti Kultuurkapitali projektipõhistest toetustest, mille toob ka Mikomägi (2024) oma artiklis välja. Uuringus osalejad lisavad, et piiratud eelarve tõttu tuleb suuremas mahus asju ise teha ja seetõttu kipuvad inimesed kipuvad väsima, kuna lisaks teatrisse panustatud ajale tuleb leida aega pereeluks ja palgatööks.

Intervjuu vastustest võib järeldada, et Viimsi Muusikaliteatri liikmed tunnevad ennast osana kogukonnast ja tajuvad selgelt, et nende tegevus läheb inimestele korda. Selline kogukonnaga seotud kuuluvustunne ja tagasiside olulisus haakuvad Loonurme (2017) tähelepanekuga, et vaataja ootused tänapäeva teatrile on soov kogeda midagi enam kui pelgalt vaatamäng. Tahetakse kogeda ehedaid emotsioone, tunda end osana protsessist ning minna teatrist ära tundega, et midagi on justkui läbi elatud, mistõttu on publikult saadud tagasiside teatri jaoks väärtuslik ja oluline.

Uuringust selgus, et trupis osalejad ise tunnevad, et omavaheline kommunikatsioon ning selgelt ja kõigi jaoks arusaadavalt ära jaotatud ülesanded on väga olulised. Samuti tuuakse välja teatris valitsevat positiivset õhkkonda, kus on õlg-õla tunne ning omaette lõbus seltskond, kes on justkui teiseks perekonnaks. Selline ühise tegevuse tähenduslikkus ning kogukondlik kuuluvustunne haakuvad Pesti (2012) arusaamaga, et teater mõjutab osalejate omavahelist ja kogukondlikku suhtlust.

Intervjuu vastustest võib järeldada, et osalejate jaoks tähendab Viimsi Muusikaliteater väga palju, sest see annab neile eneseteostusvõimaluse, võimaluse täita erinevaid ülesandeid ning nad on leidnud sealt endale sõpruskonna. See, et teater on veerand sajandit kestnud ja tegutsemas, näitab, et tegemist on kultuurinähtusega, millel on oluline rolli nii Viimsi kogukonnale kui Eesti rakendusteatri maastikul laiemalt. Eesti Rahvakultuuri Keskuse hinnangul on kogukondlik kultuurielu oluline sotsiaalse sidususe kandja, mille väärtustamine algab selle tunnustamisest ning dokumenteerimisest. (Koop, 2019) Eesti Rahvakultuuri

Keskuse hinnangul on kogukondlik kultuurielu oluline sotsiaalse sidususe kandja, mille väärtustamine algab selle tunnustamisest ning dokumenteerimisest. (Koop, 2019)

Autorluse kinnitus

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Triin Pappel

19.05.2025

/allkirjastatud digitaalselt/

Kasutatud materjalid

- All, H. (22.11.2017). 16 aastat hiljem: Vanemuisesse jõuab muusikal “Hüljatud”. *ERR*.
<https://kultuur.err.ee/644292/16-aastat-hiljem-vanemuisesse-jouab-muusikal-huljatud>
- Banham, M. (1995). *The Cambridge Guide to Theatre*. Cambridge University Press
- Brockett, O.G., & Hildy, F.J. (2007). *History of the Theatre*. Pearson
- Cohen-Cruz, J. (2005). *Local Acts: Community-Based Performance in the United States*. Rutgers University Press.
- Cray, E. (2003). *Broadway: A History of New York City in Thirteen Miles*
- Eesti Harrastusteatri Liit. Arengukava 2021-2025.
<https://www.harrastusteatriid.eu/organisatsioon/tutvustus/arengukavad/arengukava-2021-2025/>
- Eesti Harrastusteatri Liit. 2021.aasta statistika. Olukorrast Eesti harrastusteatri maastikul.
<https://www.harrastusteatriid.eu/organisatsioon/liikmed/liikmesteatriite-statistika/2021-aasta-statistika/>
- Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikool (2018).
 Teatripedagoogika muutuv maailmas. *E-õpik teatrikõrgkoolide üliõpilastele*. Madli Pesti, Poliitilise teatri loomemeetodid. https://pesa3.artun.ee/wp-content/uploads/2020/12/teatripedagoogika_A4est.pdf
- Eesti Rahvakultuuri Keskus. (2023). *Kogukonnateatri toetusprogrammid*.
<https://rahvakultuur.ee>
- Eesti Rahvakultuuri Keskus. Kultuuripärand ja traditsioonid.
<https://rahvakultuur.ee/kultuurikorralduse-mustrid/kultuuriparand-ja-traditsioonid/>
- Eesti Teatri Agentuur. Rakendusteater. <https://teater.ee/terminology/rakendusteater/#>
- Eesti Teatriliit. (2024). Pikett 15.10.24. <https://teatriliit.ee/piketid-2024/pikett-15-10-24>
- Fawkes, R. (2005). *The Musical: A History*.
- Gopnik, A. (05.03.2018). Did Andrew Lloyd Webber ruin the musical or rescue it?
The New Yorker. https://www.newyorker.com/magazine/2018/03/12/did-andrew-lloyd-webber-ruin-the-musical-or-rescue-it?utm_source=chatgpt.com
- Jaaks, P. (2022). Kirjutada inimesi: kogukondade uurimine ja dokumentaalteatri loomise vahendid dramaturgi töös. *Dokoritöö*.
https://repo.eamt.ee/r1/2022/05/17/_17.05.2022_10.19.50_Jaaks_P_Kirjutada_inimesi_kogukondade_uurimine.pdf

- Kaugema, T. (11.06.2021). Võõrasse kogukonda sukeldujad. *Sirp*.
<https://www.sirp.ee/voorasse-kogukonda-sukeldujad/>
- Kalmus, V., Masso, A., & Linno, M. (2015). Korrelatsioonikordajad. K. Rootalu, V. Kalmus, A. Masso, ja T. Vihalemm (toim), *Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia*.
<https://samm.ut.ee/kvalitatiivne-sisuanalyys/>
- Kask, O. (3.11.2023). Aastal 2023 eraldatud projektitoetused. *Viimsi Teataja*, lk 4.
<https://www.viimsivald.ee/sites/default/files/inline-files/viimsi-teataja-3-11-2023.pdf>
- Keian, A. (03.02.2003). Viimsi spordihallis etendub “West Side Story”. *Postimees*.
<https://kultuur.postimees.ee/1997007/viimsi-spordihallis-etendub-west-side-story>
- Koop, A. (2019). Harrastusnäitemänguga tegelemine Hädemeeste piirkonnas.
 Eesti Rahvakultuuri Keskus. <https://rahvakultuur.ee/2020/03/17/harrastusnaitemanguga-tegelemine-haademeeste-piirkonnas/>
- Kultuur. (24.10.2014). Muusikal nõukogude kolkakulast tõi võidu. *Harju Elu*.
<https://harjuelu.ee/muusikal-noukogude-kolkakulast-toi-voidu/>
- Laherand, M.-L. (2008). *Kvalitatiivne uurimisviis. Teine trükk*. Tallinn: Infotrükk.
- Lenk, M & Veetamm, A. (1984). Harrastusteatri algus Kuusalu kihelkonnas.
Harju Elus ilmunud artikli “Näitemängusajand” põhjal.
<https://teater.kuusalu.eu/about/ajalugu/harrastusteatri-algus-kuusalu-kihelkonnas/>
- Lepik, K., Harro-Loit, H., Kello, K., Linno, M., Selg, M., Strömpl, J., (2014)
 Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas. Intervjuu.
<https://samm.ut.ee/intervjuu>
- Loonurm, E. (31.05.2017). Arvustus. Kogukond kui meie aja märk. *ERR*.
<https://kultuur.err.ee/599269/arvustus-kogukond-kui-meie-aja-mark>
- Loonurm, E. (24.10.2018). Viljandi Kultuuriakadeemia püüab uue õppekavaga leevendada harastusteatri lavastajapõuda. *ERR*. <https://kultuur.err.ee/871633/viljandi-kultuuriakadeemia-puuab-uu-oppekavaga-leevendada-harrastusteatri-lavastajapouda>
- Mikomängi, M. (01.11.2024). Harrastusteatri teeb Eestis kuni 10 000 inimest. *Teatritasku*.
https://teatritasku.ee/harrastusteatri-teeb-eestis-kuni-10-000-inimest/?utm_source=chatgpt.com
- Palmiste, A. (10.03.2020). Harrastusteatri ei ole “rahvateatri”. *Piibe teater blogi*.
<https://piibeteater.ee/harrastusteatri-ei-ole-rahvateatri-arlet-palmiste/>
- Pedak, K. (22.02.2013). Viimased lubadused anti Valgas. *Viimsi Teataja*.
https://www.viimsivald.ee/public/VT_22.02.13_NETTI.pdf

- Pesti, M. (2012). Rakendusteater: mõisteid ja seletusi. Praktikad Eestis. *Eesti Teatriliit*.
<https://issuu.com/teatriliit/docs/teatrielu2012e/86>
- Purje, Pille-Riin. (2013). Eesti teatri ajalugu. *TEA kirjastus*.
- Prentki, T., & Preston, S. (2009). The Applied Theatre Reader. *Routledge*.
- Pärnits, Mikk. (2006). Muusikalid ja nende maailm. *Tallinna Ülikooli Kirjastus*.
- Rebane, L. (05.11.2010). “Hortoni” asemele tuleb “Annie”.
Maaleht. <https://maaleht.delfi.ee/artikkel/43897865/hortoni-asemele-tuleb-annie>
- Rämmer, A. (2014). Sotsiaalse analüüsi meetodite ja metodoloogia õpibaas.
 Valimi moodustamine. <https://samm.ut.ee/valimid>
- Saks, J. (12.02.2024). Muusikaline komöödia “Naised närvivapustususe äärel” saab peagi lavaküpseks. *Viimsi Teataja*. <https://www.viimsivald.ee/viimsi-teataja/muusikaline-komoodia-naised-narvivapustususe-aarel-saab-peagi-lavakupseks>
- Saro, A. (21.11.2018). Kas teatrile on vaja riiki? Aga riigile teatrit? *Sirp*.
<https://www.sirp.ee/kas-teatrile-on-vaja-riiki-aga-riigile-teatrit/>
- Sirp. (2024). Kultuuritöötajate pikett 15.oktoobril riigikogu ees.
<https://www.sirp.ee/eesti-teatriliit-kutsub-piketile/>
- Sisask-Silla, A. (14.02.12). Muusikal “Annie – homme on parem” lõpetas. *Maaleht*.
<https://maaleht.delfi.ee/artikkel/63910163/muusikal-annie-homme-on-parem-lopetas>
- Schmidt, L. (22.10.2019). Eesti muusikal – esmalt käsitöö, seejärel kunst.
ERR kultuuriportaal. <https://kultuur.err.ee/994636/eesti-muusikal-esmalt-kasitoo-seejarel-kunst>
- Taal, M. (25.04.2008). Viimsis esietendus muusikal „Barnum“. *Viimsi Teataja*.
https://www.viimsivald.ee/public/VT_aprill2.pdf
- Teatriliit. (24.09.2024). Pikett. <https://www.teatriliit.ee/piketid-2024/pikett-24-09-24>
- Tiis, K. (09.01.2025) Kultuuriosakonna tagasivaade 2024.aastale. *Viimsi Teataja*.
https://viimsivald.ee/uudised/kultuuriosakonna-tagasivaade-2024-aastale?fbclid=IwY2xjawI60VxleHRuA2FlbQIxMQABHf8uBo3l-C1RdM1buTrd67uLvM_4fxwTeVEGCIZSL70RXu00mwX4edUMg_aem__nJGPKS OV-gjSfZO2rUW-w
- Vaarik, D. (8.05.2020). JUUBELILUGU! 10 aastat Ühtse Eesti suurkogust – etendus, mis ei tahtnud lõppeda. *Õhtuleht*. <https://www.ohtuleht.ee/melu/1000727/juubelilugu-10-aastat-uhitse-eesti-suurkogust-etendus-mis-ei-tahtnud-loppeda>
- Vaba Lava. <https://vabalava.ee/vaba-lava/>

Viimsi valla arengustrateegia aastani 2045, lk 37.

<https://www.viimsivald.ee/sites/default/files/inline-files/Viimsi%20valla%20arengustrateegia%202035-2045.pdf>

Viimsi Teataja. (28.03.2025). Toetuste eraldamine, lk 16.

<https://www.viimsivald.ee/sites/default/files/inline-files/VT%2028.03.25.pdf>

Viimsi Teataja. (17.01.2020) „Viimsi tunnustab 2019“ – märkame ja kiidame, lk 5.

<https://www.viimsivald.ee/sites/default/files/inline-files/Viimsi-Teataja-17-jaanuar-2020.pdf>

Viimsi Huvikeskus. <https://huvikeskus.ee>. Vaadatud 07.03.2025.

Viimsi Huvikeskus. Viimsi Muusikaliteater. <https://huvikeskus.ee/huviring/viimsi-muusikaliteater/>. Vaadatud 07.03.2025

International Amateur Theatre Association. Wikipedia.

https://en.wikipedia.org/wiki/International_Amateur_Theatre_Association. Vaadatud 13.05.2025.

Wikipedia. Muusikal. <https://et.wikipedia.org/wiki/Muusikal>. Vaadatud 15.02.2025.

Wikipedia. West Side Story.

https://et.wikipedia.org/wiki/West_Side%27i_lugu. Vaadatud 15.02.2025.

LISAD

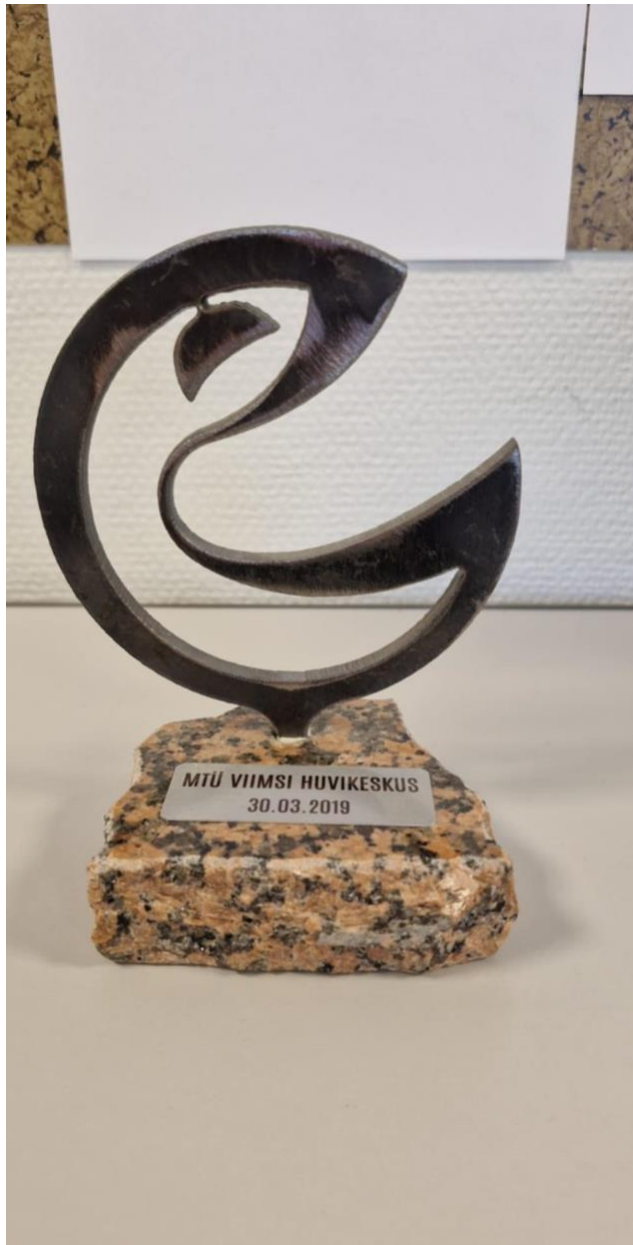
Lisa 1. Viimsi Muusikaliteatri sümbolika

Viimsi Muusikaliteatri logo

Viimsi Muusikaliteatri lipp

Viimsi Muusikaliteatri tunnustusmeene

Lisa 2. Viimsi Muusikaliteatri lavastused perioodil 1999-2024

Kahekümne viie tegevusaastaga on publikuni toodud 31 erilmelist lavastust, tragöödiast komöödiani ja omaloomingust Broadway muusikalideni:

Aasta	Etenduse pealkiri	žanr	Lavastaja	Lisainfo
1999	Cats	Paroodia	Rünno Karna	
1999/2000	Deja vu	Paroodia Eesti-Läti kilusõja teemadel	Rünno Karna	
2000	Lugu Hamletist ja tema imelikest sõpradest ehk lugu sellest kuidas Jõuluvana Taanimaad külastas	Satiiriline komöödia	Rünno Karna	
2001	Mouth Park	Muusikaline komöödia	Rünno Karna	
2002/2003	Sa oled hea poiss, Charlie Brown	Koguperemuusikal	Rünno Karna	<i>Etendusega võideti Harjumaa Täiskasvanute Harrastusteatri Festivalil ning ka Vabariiklikul Näiteringide Festivalil GRAND PRIX. Peppermint Patty rollis tegi kaasa näitleja ja ansambli Vanilla Ninja laulja Lenna Kuurmaa.</i>
2003	Mis(s) sünnib	Missindust parodeeriv showprogramm	Rünno Karna	
2003/2004	Viimane suudlus (Bye Bye Birdie)	Muusikaline komöödia	Rünno Karna	
2004/2005	Carrie	Muusikaline komöödia	Rünno Karna	
2005/2006	Kaua võib	Vabaõhumuusikal	Rünno Karna	<i>Valmis X vabariikliku noorte tantsijate suvelaagri lõputööna.</i>

				<p><i>Saaliendusena etendati muusikali Salme Kultuurikeskuses ning vabaõhumuusikalina Viimsi Keskkooli staadionil. Muusikali tantsud lõi ja seadis koreograaf Maido Saar, koore juhendas Hirvo Surva.</i></p>
2006/2007	Snoopy!!!	Muusikal	Rünno Karna	<p><i>Etendus lavastati „Sa oled hea poiss, Charlie Brown“ algkoosseisuga ning osaleti ja pälviti Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide Teatrfestivalil 2007 mitmeid preemiaid: parim etendus, parim muusikaline lahendus, parim tehniline lahendus, parim naisosatäitja- (näitleja ja ansambli Vanilla Ninja laulja) Lenna Kuurmaa (Peppermint Patty), parim üllataja- Kaisa Rembel (Woodstock).</i></p>
2007/2008	Barnum	Muusikal	Rünno Karna	<p><i>Etendusega võideti GRAND PRIX Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide Teatrfestivalil 2008 ning mitmeid eripreemiaid: parim lava- ja muusikaline kujundus, parim meespeaosatäitja – Margus Toomla ja parim naiskõrvalosatäitja – Kristel Pedak. Muusikaliga osaleti üleriigilisel Laste ja Noorte</i></p>

				<i>Muusikateatrite Festivalil 2008 ning pälviti 5 eripreemiat.</i>
2008/2009	Winnifred ja hernetera	Muinasjutuline muusikal	Rünno Karna	<i>Osaleti Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide Teatريفestivalil 2009, pälviti lavastajatöö eripreemia.</i>
2009	Komos 10 – glamuurne juubeligala	Galal olid erinevad muusikalised numbrid viimase 10a jooksul tehtud muusikalidest	Rünno Karna	<i>Näitetrupi 10. tegevusaasta tähistamine 27. ja 28 novembril kontsert-etendustega. EAS-i toel valmis juubeligalast DVD. Gala vaheklippides astus üles ka tollane Kanal 2 uudistesaate „Reporter“ uudisteankur Jürgen Fogel.</i>
2009/2010	Seesama Horton – kogu lugu	Koguperemuusikal	Raigo Saariste	<i>Osaleti Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide Teatريفestivalil 2010 ning pälviti 4 eripreemiat.</i>
2010/2011	Annie – Homme on parem	Koguperemuusikal	Franka Vakkum	<i>Etendusega võideti GRAND PRIX Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide Teatريفestivalil 2011 ja läbi videokonkursi pääseti osalema Eesti Harrastusteatrite Rügifestivalile</i>
2011/2012	Tom Sawyeri seiklused	Muusikaline lastelavastus	Franka Vakkum	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuse aprillis 2012, väljasõiduetendused Kuressaare Linnateatris augustis 2012, osaleti Harjumaa Täiskasvanute Harrastustruppide</i>

				<i>Teatريفestivalil 2010 ning pälviti 3 eripreemiat</i>
2012/2013	Lubadused, Lubadused	Muusikaline komöödia	Rünno Karna	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses detsembris 2012, väljasõiduetendused Türi Kultuurimajas 18. jaanuaril kell 19.00, Põltsamaa Kultuurikeskuses laupäeval, 19. jaanuaril kell 19.00, Sakala Kultuurikeskuses (Eesti Harrastusteatri Liidu programmi "Teater tuleb külla" raames) reedel, 08. veebruaril kell 19.00, Valga Kultuuri- ja Huvialakeskuses laupäeval, 09. veebruaril kell 19.00. Külalisnäitlejana tegi kaasa vabakutseline näitleja Raivo Mets.</i>
2012/2013	Hamelini vilepillimees	Muusikaline legend	Franka Vakkum	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses aprillis 2013, väljasõiduetendused Kuressaare Linnateatris augustis 2013</i>
2013/2014	Halley komeedi tagasitulek	Muusikaline komöödia	Franka Vakkum	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses märtsis-aprillis 2014, osaleti Harjumaa Harrastustruppide Teatريفestivalil 2014</i>
2013/2014	Aken vastu päikest	Uusloominguline muusikal. <i>Muusikal sai loodud Kalle Ermi 50ndaks juubeliks.</i>	Krista Arbet	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses septembris 2014, väljasõiduetendused Türi Kultuurimajas laupäeval, 4. oktoobril 2014 kell 19.00, Haapsalu Kultuurikeskuses</i>

				<p>reedel, 10. oktoobril kell 19.00 ja Märjamaa Rahvamajas laupäeval, 11.oktoobril. 18.-19.oktoobril osaleti Harjumaa Harrastustruppide Teatريفestivalil 2014, peaosa Kristel Pedakule andis žürii parima näitleja preemia ja võideti GRAND PRIX.</p> <p>Lisaetendused Viimsi Huvikeskuses 25. ja 29.novembril 2014</p>
2013/2015	Metsas	Muusikal	Allan Kress	Etendused Viimsi Huvikeskuses aprillis 2015
2015/2016	Perekond Addams	Muusikaline õuduskomöödia	Kati Aid	<p>Etendused Viimsi Huvikeskuses märtsis-aprillis 2016, kevadised väljasõiduetendused 01. aprillil Haljala Rahvamajas kell 19.00, 02. aprillil Türi Kultuurimajas kell 18.00 ja 03. aprillil Mustvee Kultuurikeskuses kell 18.00, 2016. aasta oktoobris lisaetendused Viimsi Huvikeskuses, 21.-23. oktoobril väljasõiduetendused Karksi Valla Kultuurikeskuses, Võru Kandles ja Sakala Keskuses, Viljandis ning osalemine Harjumaa Harrastustruppide Teatريفestivalil 2016.</p>
2016/2017	Drowsy Chaperone	Muusikaline komöödia	Kati Aid	Etendused Viimsi Huvikeskuses perioodil 18. märts–7. aprill 2017, väljasõiduetendused 31.

				<i>märtsil kell 19:00, Türi Kultuurikeskuses, 01. aprillil kell 17.00 Sakala Keskuses, Viljandis ja 02. aprillil kell 17.00 Märjamaa Rahvamajas</i>
2017/2018	Charlie Browni jõulud	Muusikaline komöödia	Hille Savi	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses detsembrikuus 2017, planeeritavad väljasõiduetendused jaanuarikuus 2018</i>
2018/2019	Tahan olla suur	Muusikal	Kati Aid	<i>Etendused Viimsi Huvikeskuses perioodil märts-aprill, väljasõiduetendused 5. oktoobril Saaremaal, Kuressaare Teatris kell 12:00 ja 18:00 ning Viimsi Huvikeskuses 8. ja 10. oktoobril kell 19:00). Osalesime Harjumaa Harrastusteatri Teatrfestivalil 2019 (kaude) ja tunnustuse pälvimid lavastuse loominguline tiim ja suure Josh-i osatäitja Aare Lepiksaar.</i>
2019/2020	Juukselakk	Muusikaline komöödia	Kaarel Orumägi	<i>Etendused veebruaris-märtsis 2020 Viimsi Huvikeskuses. Teatrfestivalil osaleti videosalvestusega, sest festivalipäeva hommikul oli ühe peaosalise covid-test positiivne.</i>
2020-2022	Üheksast viieni (9 to 5)	Muusikaline komöödia	Kaarel Orumägi	

2022-2023	Noor Frankenstein	Muusikaline „õudus“komöödia	Jaanika Juhanson	<i>Etenduse nimiosas astus külalisnäitlejana üles Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia näitleja eriala lõpetanud ja praegune Musta Kasti näitleja Kristjan Lüüs.</i>
2023-2024	Naised närvivapustuse äärel	Muusikaline komöödia	Robert Annus	
2024 november	Viimsi Muusikaliteater 25 – „Ei peatada meid saa“	Kontsertetendus	Mark Oja	<i>Kontsertetenduse käigus toodi lavale mitmeid erinevaid etteasteid, viimase 15.aasta jooksul lavastatud muusikalidest. Vaheklippides astusid üles Sarah Nehari ja Herman Avandi.</i>
2024 detsember	Teekond tähekeste juurde	Laste jõuluetendus	Mark Oja	

Lisa 3. Intervjuukava

UURIMISKÜSIMUSED	INTERVJUU KÜSIMUSED
1. Kuidas on Viimsi Muusikaliteater muutunud ja arenenud 25.aasta jooksul?	<ol style="list-style-type: none">1. Millised lavastused või projektid on kujundanud teatri nägu?2. Millised uued tehnoloogiad või vahendid on teatril kasutusele võetud?3. Kuidas on ajas muutunud trupiliikmete arv ja koosseis?4. Milline on teatri proovirutiin?5. Milline on teatri etenduste rutiin?
2. Millised on olnud teatri suurimad väljakutsed?	<ol style="list-style-type: none">1. Mis on Sinu arvates olnud selle muusikaliteatri käiguhoidmisel läbi aastate kõige raskem?2. Kuidas on teater toime tulnud muutustega meeskonnas?3. Kuidas oled rahule jäänud muusikaliteatrisse valitud lavastajatega?4. Kuidas on teater hakkama saanud ootamatute olukordadega?5. Kuidas on sujunud muusikaliteatrile rahastuse leidmine?
3. Kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate enda kogukonnatunnet?	<ol style="list-style-type: none">1. Kuidas teater teeb koostööd koolide või teiste organisatsioonidega?2. Palun kirjelda muusikaliteatri publikut.3. Kas publik on aastatel vältel muutunud või samaks jäänud?
4. Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?	<ol style="list-style-type: none">1. Mis aastal Sa teatriga liitusid?2. Kust Sa Viimsi Muusikaliteatrist kuulsid?3. Mis ajendas Sind teatriga liituma?4. Milliseid ülesandeid oled Sa teatris osalemise vältel täitnud?

	<p>5. Milline muusikal on olnud Sinu jaoks kõige tähendusrikkam? Miks?</p>
--	--

6. Mis motiveerib Sind teatri töös osalema?

7. Kas Sa soovid veel midagi lisada?

Lisa 4. Koodipuu

Uurimisküsimused	Peakategooria	Alakategooriad
Kuidas on Viimsi Muusikaliteater muutnud ja arenenud 25.aasta jooksul?	Tehnilise baasi areng	<ul style="list-style-type: none"> • Viimsi Huvikeskuse tehniliste võimaluste suurenemine • Tehnika rentimine väljastpoolt maja • Huvikeskuse tulevikuplaanid tehnika arendamiseks
	Lavastused	<ul style="list-style-type: none"> • Erinevate lavastuste kaudu kujunev teatri identiteet • Teatri kasvav võimekus pakkuda kvaliteeti • Trupis osalejad kujundavad teatri nägu
	Areng ja arenguetapid	<ul style="list-style-type: none"> • Ajalooline arenguetappide jaotus • Harrastusteatri püüdlemine professionaalsuse poole • Varasemate aastate töö kui vundament
	Liikmete arv ja koosseis	<ul style="list-style-type: none"> • Trupi suuruse areng ja praegune stabiilsus • Liikmete eluetappide muutus • Sooline jaotus trupis
	Teatri proovirutiin	<ul style="list-style-type: none"> • Proovide algus ja ajakava • Prooviperioodi tihenemine esietenduse lähenedes
	Teatri etenduste rutiin	<ul style="list-style-type: none"> • Etenduste ajakava ja ettevalmistused • Lava grimmi tegemine • Etenduse eelne ettevalmistus, oma aeg ja soojendus
	Millised on olnud teatri väljakutsed?	Koostöö kohalikul tasandil
Tiimi koostöö, korralduslik pool, finants		<ul style="list-style-type: none"> • Korralduslikud ja juhtimisalased väljakutsed • Trupist tulenevad piirangud • Rahastusprobleemid ja piiratud ressursid • Millegi loomine piiratud ressursiga
Pinge, vastutus		<ul style="list-style-type: none"> • Vabatahtlikult tehtava töö ajakulu ning sellest tingitud väsimus • Kasvanud ootused ja surve olla professionaalne

		<ul style="list-style-type: none"> • Lavastaja leidmise keerukus ja vastutus
	Meeskonna muutused, toimetulek	<ul style="list-style-type: none"> • Lavastaja vahetumisega seotud ebakindlus ja kohanemine • Ootamatute olukordadega toimetulek • Liikmete vahetumine trupis • Meeskonna sisene tugevus ja koostöövalmidus
	Lavastajatega rahulolu	<ul style="list-style-type: none"> • Mitmekesisus ja areng • Rutiini vältimine • Soov stabiilsuse ja pikema koostöö järele hea lavastaja puhul
Kuidas on Viimsi Muusikaliteatris osalemine mõjutanud osalejate enda kogukonnatunnet?	MT pidev kohalolek kogukonna jaoks	<ul style="list-style-type: none"> • Kogukondlik tunnus ja traditsioon • Kogukonna toetus • Professionaalsuse tajumine
	Kohalike elanike kaasamine	<ul style="list-style-type: none"> • Kohalike koolide ja lasteasutuste kaasamine • Erinevate organisatsioonide toetus • Valla ja kohaliku kogukonna koostöö
	Koostöö teiste harrastuskollektiividega	<ul style="list-style-type: none"> • Muusikali "Aken vastu päikest" raames koostöö ansamblitega "Kapell" ja "Pirita" • Kaarli Sillamaa Kaunite Kunstide kool aitab rekvisiitidega ja laulusõnade tegemisega
	Publik	<ul style="list-style-type: none"> • Publiku isiklik seos osalejatega • Kergesti ligipääsetav teater • Heatahtlik publik
Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?	Ajend liitumiseks	<ul style="list-style-type: none"> • Huvi teatri vastu • Kutsuti • Eelnev kogemus muusikalidega • Sõpruskond
	Seltskond	<ul style="list-style-type: none"> • Teine perekond • Õlg-õla tunne • Võimalus alati abi küsida
	Vaba aja veetmise viis	<ul style="list-style-type: none"> • Lõbusad ja huvitavad prooviperioodid • Toredad teatrilaagrid • Millegi ägeda pakkumine publikule • Seltsielu

Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?	Väljund – eneseväljendamise võimalus	<ul style="list-style-type: none"> • Eneseteostus • Eneseväljendamine kunstide väljendusvahendeid kasutades • Väljakutse
	Võimalus täita erinevaid rolle	<ul style="list-style-type: none"> • Näitleja (pearollid, taustarollid) • Laulja • Tantsija • Lavakunstnik • Repetiitor • Turundaja • Grimeerija • Valgustaja • Libreto ja laulusõnade tõlkija • Rekvisiitor
	Osalejate väljakutsed seoses VMT töökorraldusega	<ul style="list-style-type: none"> • Motivatsiooni ja ootuste muutumine • Kommunikatsiooniprobleemid • Rahulolematus juhtimisega
	Osalejate väljakutsed seoses isikliku elukorraldusega	<ul style="list-style-type: none"> • Töökohustustest tulenevad ajapiirangud • Pereelu mõju osalusele • Elu ja prioriteetide muutused
	Missioon	<ul style="list-style-type: none"> • Ainulaadsus • Loomingulise panuse tunnustus ja väärtustamine • Kultuuriline järjepidevus
Mida tähendab Viimsi Muusikaliteater osalejate jaoks?	Tähendusrikkad lavastused	<ul style="list-style-type: none"> • „Viimane suudlus“ – hingestatult tehtud, võimas (2003/2004) • Carrie, sest muutis elu (2005) • Snoopy!!! – üliarmas (2006/2007) • Barnum (2007/2008) • Lemmikroll Winnifred ja Hernetera kuninganna (2008/2009) • Seesama Horton – kogu lugu (2009/2010) • Annie – Homme on parem (2010/2011) • „Lubadused, Lubadused“ – kõik oli õige ja ladus (2012/2013) • Aken vastu päikest (2014), sest roll tuli nullist luua • Perekond Addams, tehniliselt keerukas (2015/2016) • Charlie Browni jõulud (2017/2018)

		<ul style="list-style-type: none">• Juukselakk (2019/2020)• 9 to 5, suur roll ja lõbus seltskond (2020-2022)• Frankenstein oli teistmoodi, teine karakter, mitte „ilus tüdruk“ (2022/2023)• Naised närvivapustuse äärel (2023/2024)
--	--	--

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Triin Pappel ,
(*autori nimi*)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose

Viimsi Muusikaliteatri areng aastatel 1999-2024 ,
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on Küllli Salumäe ,
(*juhendaja nimi*)

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

1. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
3. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Triin Pappel

19.05.2025